

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
July 16, 1996

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LIEPA - JULY 16, 1996

Nr. 137

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Pirmą kartą paruoštas Sveikatos draudimo įstatymas

Vilnius, liepos 11 d. (AGEP) — Seimo Sveikatos, socialinių reikalų ir darbo komitetas, padedant PHARE ekspertams, paruošė Lietuvos sveikatos draudimo įstatymą, kuris įteisintų naują sveikatos apsaugos sistemą. „Net 80% Lietuvos gyventojų išreikšė nepasitenkinimą sveikatos apsaugos sistema, todėl reforma iš tiesų reikalinga“, sakė PHARE ekspertas Marcus Schneider, ketvirtadienį spaudos konferencijoje. Naujoji sistema turėtų įsigalioti nuo kitų metų sausio 1 dienos.

Lietuvos sveikatos apsaugos sistemos reforma siekiama atsisakyti seno tarybinio sveikatos apsaugos modelio ir pakeisti jį efektyvesne sveikatos draudimo sistema.

Palyginti su kitomis Vakarų Europos bei pasaulio šalimis Lietuvos sveikatos apsaugos sistema orientuota į tiesioginę medicinos pagalbą. Tačiau mažai dėmesio yra skiriama sveikatos draudimui. Lietuva kol kas šioje srityje atsilieka nuo tokių šalių, kaip Latvija ar Čekija, sakė M. Schneider.

Dabartinė Lietuvos sveikatos apsaugos sistema neužtikrina tinkamos sveikatos priežiūros paslaugų efektyvumo ir kokybės, finansavimas neatitinka realių medicininių paslaugų poreikių ir nesudaro sąlygų sveikatos priežiūros įstaigų atliekamam darbui. Medikams neskatina geriau dirbti, įstaigų

išlaidos neatitinka realių galimybių. Tiksliai nežinoma, kiek kainuoja vieno Lietuvos gyventojų sveikatos priežiūra.

Naujosios sistemos esmė ta, kad bus sudarytas specialus privalomojo sveikatos draudimo fondas. Jo lėšos bus gaunamos iš visų Lietuvos gyventojų privalomojo sveikatos draudimo įmokų bei asmenišku pajamų mokesčio. Sveikatos draudimo fondui bus skiriama ne mažiau 30% nuo šio mokesčio.

Sveikatos priežiūros įstaigų finansavimas priklausys nuo jų realiai suteiktų sveikatos priežiūros paslaugų, kurių sąrašą ir įkainius tvirtins vyriausybė ir Sveikatos apsaugos ministerija.

Kai kurios sveikatos priežiūros paslaugos — skubi medicinos pagalba bei kai kuriomis ligomis (tuberkulioze, onkologinėmis ligomis) sergančiųjų ligonių priežiūra bus finansuojamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų. Įstatymas taip pat numato ir papildomą savanorišką sveikatos draudimą.

Tikimasi, kad sveikatos draudimas skatins efektyviau dirbti sveikatos priežiūros įstaigas ir racionaliau naudoti turimas lėšas. Taip pat leis diferencijuoti medikų darbo užmokesčio sistemą, skatins žmones vertinti savo sveikatą ir palaipsniui panaikins šešėlinės medicinos paslaugas.

Vokietijos parlamentaras ragina nedelsiant priimti Baltijos šalis į NATO

Vilnius, liepos 11 d. (AGEP) — Nėra alternatyvos Baltijos šalių narys NATO, pareiškė Vokietijos Bundestago narys, Vokietijos-Baltijos parlamentarų grupės pirmininkas Wolfgang von Stetten.

Liepos pirmą savaitę vykusio

Aleksoto tiltas nebeturės sovietinės atributikos

Kaunas, liepos 11 d. (AGEP) — Keturi Kauno savivaldybės įmonės „Kauno keliai“ darbininkai šiomis dienomis atlieka istorinę misiją — aliuminio plokštėmis užkyla Aleksoto tilto pilonų žvaigždžių, sovietinių herbų ir velniavų lipdinius.

Sovietiniais herbais ir žvaigždėmis Aleksoto tiltas buvo „padabintas“ pokario laikais ir išliko iki šiol.

Kaip korespondentui sakė įmonės „Kauno keliai“ direktorius Vilimas Anskaitis, iš pradžių galvota herbus ir žvaigždes tiesiog nukrauti. Tačiau tai būtų nelengvas darbas, be to, nukentėtų tilto estetinis vaizdas ir reikėtų atlikti papildomą remontą. Nuspręsta sovietines tilto pilonų „puošmenas“ užkalti taip pat sovietinius laikus menančiomis aliuminio plokštėmis, padengtomis plonu emalio sluoksniu.

Dar 1988 m. iš šių plokščių buvo sumontuota paskutinė paradinė tribūna, iš kurios, dariniai žygiuojančiai Kauno liaudies, mojo aukščiausi miesto valdininkai.

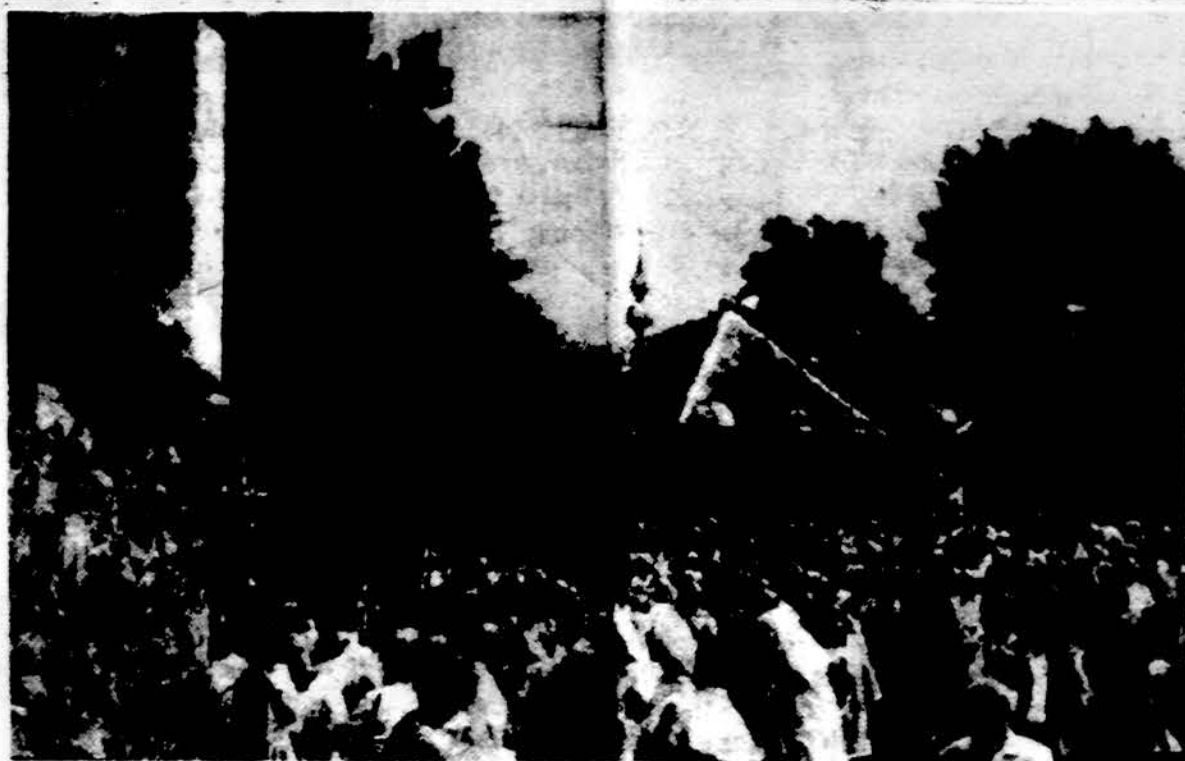
Aleksoto tilto žvaigždės ir herbus numatoma užkalti iki rugpjūčio mėnesio.

Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko vizito į Vokietiją metu, W. Stetten paskelbė pareiškimą, kuriame pabrėžia, jog pavojus Lietuvai, Latvijai ir Estijai vis tebegresia. „Būtų strateginė klaida dalinti būsimąsias NATO nares į pirmą ir antrą grupę“, pažymi Vokietijos parlamentaras, pastebėdamas, kad Lenkijos, Čekijos, bei kitų Vidurio Europos valstybių suverenumui nekyla tokia grėsmė, kokia gali kilti Baltijos valstybėms.

W. Stetteno įsitikinimu, Baltijos šalių nepriklausomybė nėra užtikrinta net ir po Boris Jelcino laimėjimo Rusijos rinkimuose. B. Jelcinas irgi kalbą apie „artimajį užsienį“, tuo tarpu „Žiuganovo, Žirinovskio, Lebedžio bei Solženycino pasisakymais mažų mažiausiai abejojama dėl Baltijos šalių nepriklausomybės“, pažymėjo Vokietijos-Baltijos parlamentarų grupės pirmininkas.

Priminęs, kad Baltijos šalys tris kartus buvo apleistos Antrojo Pasaulinio karo metu bei po jo, ir jų aneksiją Vakarai palydėjo „švelniais protestais“, W. Stetten siūlo priimti Lietuvą, Latviją ir Estiją į NATO, paaiškinant Rusijai, kad „šių valstybių laisvė yra negrįžtama ir, kad Vakarų demokratijos Baltijos valstybių ketvirtą kartą nepirks ir neparduos“.

Pareiškimą W. Stetten padarė po susitikimo su prezidentu A. Brazausku. Lietuvos vadovo vizito į Vokietiją metu buvo ypač akcentuojamas siekis įstoti į NATO. Vieni didžiausių šios kelionės laimėjimų laikoma tai, jog Vokietijos vadovai pripažino,



Liepos 2 d. Plungėje prasidėjo didieji žemaičių Kalvarijos atleidai, trukę aštuonias dienas. Kaip ir kasmet į juos atvyko tūkstančiai maldininkų. Siemet į atleidus atvyko kaip niekad daug jaunimo, prieš atleidus dalyvavę Šv. Rašto kursuose Rietavo katalikiškoje mokykloje. Didžiausios iškilmės vyko liepos 7-ąją. Dailininko Kazimiero Varnelio dekoruotose koplyčiose ir prie stebuklingo Dievo Motinos paveiklo pasimelsti atvyko maldininkai iš visos Lietuvos. Plungės savivaldybė atleidams parūpino papildomus autobusus, apgyvendintiems maldininkams buvo duodama pavalgyti, rajono biudžetui tam skyrus 3,000 litų. Pirmąją atleidų dieną buvo gražus oras, Mišias aukėjo Telsių vyskupas Antanas Vaičiūnas.

Nuotr. V. Gaudiešius „Dienoje“

Vyks neeilinė Seimo sesija

Vilnius, liepos 12 d. (AGEP) — Antroje rugpjūčio pusėje bus surengta neeilinė Lietuvos Seimo sesija. Joje bus svarstomi įstatymo projektai, kuriuos vyriausybė ir prezidentas prašo skubiai svarstyti ir priimti.

Penktadienį pokalbyje per „Radiocentro“ stotį Seimo pir-

mininkas Česlovas Juršėnas tarp tokių įstatymų projektų paminėjo akcinės bendrovės „Lietuvos nafta“ steigimo, specialiosios paskirties akcinių bendrovių sąrašo sutrumpinimo bei, pasak jo, „kai kuriuos kitus klausimus, sukeliusius nemažai diskusijų“.

Tautininkai paskelbė kandidatų sąrašą

Vilnius, liepos 9 d. (AGEP) — Lietuvių Tautininkų Sąjunga (LTS) paskelbė savo abėcėlinį kandidatų į Seimo narius sąrašą. Jame 60 pavardžių.

Sąraše ne abėcėles tvarka pirmiausiai įrašyti LTS pirmininkas Rimantas Smetona ir du vicepirmininkai — Seimo narys Leonas Milčius ir Vladislovas Guoga. Tarp kitų kandidatų — Seimo nariai Alvydas Balezintis, Mečislavas Treinys ir Kazimieras Uoka, Akmenės, Vilkaviškio ir Molėtų rajonų merai Klemas Inta, Jonas Mačys ir Virgilijus Šironas, Varenos savivaldybės administratorius Alfonsas Škudžinskas, aktorius Tomas Vaisieta, ekonomistas Jonas Čaplikas, Mokslo ir kultūros ministro pavaduotojas Stepas Janušonis, istorikas Algis Kasparavičius, „Ažuolyno“ bendrijos pirmininkas Šarūnas Laužadis.

Vienmandatėse apygardose tautininkai žada iškelti apie 40 kandidatų.

Galutinis LTS sąrašas daugiamandatėje apygardoje bus patvirtintas Sąjungos tarybos posėdyje rugpjūčio viduryje. Tame pačiame posėdyje bus patvirtintas kandidatų, keliamų vienmandatėse apygardose, sąrašas.

Kaip sakė R. Smetona, Taryba yra igaliota derėtis su kitomis partijomis dėl galimos koalicijos rinkimuose. Iki Tarybos posėdžio rugpjūčio viduryje turi paaiškėti šių derybų rezultatai. Tautininkai dėl koalicijos derasi su Lietuvos Demokratų Partija ir Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjunga. Buvo ban-

doma rasti bendrą kalbą ir su Centro Sąjunga, tačiau pastaroji paskelbė dalyvausianti Seimo rinkimuose savarankiškai.

Rimantas Smetona tikisi, kad naujajame Seime Lietuvos Tautininkų Sąjunga turės 10-15 savo atstovų.

Šiuo metu Seime yra keturi tautininkų atstovai. Jie susibūrė į frakciją. Visi keturi dabartiniai parlamentariai pretenduoja į naujojo Seimo narius.

Keisis Visuomenės informavimo priemonių reguliavimo sistema

Vilnius, liepos 10 d. (AGEP) — Trečiadienį Seimas priėmė Visuomenės informavimo įstatymą, kurio iniciatoriai anksčiau baiminosi, kad priešrinkimai gali vilkinti jo priėmimą ir informavimo įstatymo įgyvendinimą. Už įstatymą balsavo 53 Seimo nariai. Jam nepritarė 20, o susilaikė 10 Seimo narių.

Šešiolikoje įstatymo straipsniuose numatytas įkūrimas institucijų, kurios reguliuos žurnalistų veiklą, skirstys radijo bangų dažnius, išduos patentus. Įstatyme taip pat numatytas Lietuvos valstybinio radijo ir televizijos finansavimas, Visuomenės informavimo priemonių valdybos palaipsniui likvidavimas, jos funkcijas perduodant kitoms žinyboms.

Antradienį Seimas jau buvo priėmęs penkis įstatymo straipsnius, tarp kurių daugiausiai ginčų kėlė mažinimas reklamos Lietuvos radijoje ir televizijoje. Trečiadienį daugiausiai diskutuota dėl Visuomenės informavimo priemonių valdybos prie teisingumo ministerijos funkcijų. Įstatymo rengėjų projekte buvo numatyta ją panaikinti

Č. Juršėno pokalbis buvo skirtas ketvirtadienį pasibaigusios aštuntosios Seimo sesijos rezultatams. Pagal įstatymą, pavaršio sesija turėjo baigtis birželio 30 dieną, tačiau Seimo nariai nusprendė ją pratęsti iki liepos 11 dienos.

Seimo pirmininkas svarbiausiu sesijos atliktu darbu pavadino Konstitucijos 47 straipsnio papildymą. Tarp kitų svarbių klausimų, išspręstų sesijos metu, Č. Juršėno nuomone, buvo Europos (Asociacijos) sutarties ratifikavimas, Visuomenės informavimo, Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymai bei įstatymų blokas, susijęs su bankų reikalais.

Seimo pirmininkas sakė iki neeilinės sesijos nėra labai daug laiko, be to, artėja Seimo rinkimai, todėl jo atostogos bus labai trumpos. „Kaip ir anksčiau metais, atostogų metu kartu su šeima važiuosiu prie jūros, į Palangą“, sakė „Radiocentro“ Č. Juršėnas.

Seimo pirmininkas sakė iki neeilinės sesijos nėra labai daug laiko, be to, artėja Seimo rinkimai, todėl jo atostogos bus labai trumpos. „Kaip ir anksčiau metais, atostogų metu kartu su šeima važiuosiu prie jūros, į Palangą“, sakė „Radiocentro“ Č. Juršėnas.

Atskirai buvo aptartos abiejų šalių galimybės bendradarbiauti transporto srityje. Tai pirmiausia Klaipėdos uosto panaudojimas Baltarusijos krovininiams vežti ir palankių sąlygų sudarymas Lietuvos vežėjams Baltarusijos teritorijoje. Kaip

Atskirai buvo aptartos abiejų šalių galimybės bendradarbiauti transporto srityje. Tai pirmiausia Klaipėdos uosto panaudojimas Baltarusijos krovininiams vežti ir palankių sąlygų sudarymas Lietuvos vežėjams Baltarusijos teritorijoje. Kaip

Lietuva ir Slovėnija baigė derinti laisvosios prekybos sutartį

Vilnius, liepos 10 d. (AGEP) — Lietuva ir Slovėnija baigė derinti laisvosios prekybos sutartį, kurią tikimasi pasirašyti jau šį rudenį. Per antradienį pasibaigusias dvių dienų derybas Vilniuje šalių delegacijos iš esmės susitarė dėl sutarties pagrindinio teksto bei suderino prekybos pramoninėmis prekėmis ir žemės ūkio produktais, prekių kilmės ir muitinių bendradarbiavimo protokolus. Šalys konstatavo, kad tai paskutinė derybų dėl laisvosios prekybos. Sutartį pasirašyti ketinama rugsėjo paba-

ietikos komisija, rudenį veiklą pradės žurnalistų etikos inspektorius ir bus įkurtas Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas. Valstybės institucijos ir savivaldybės, turinčios periodinių leidinių redakcijų ar leidyklų akcijų šiemet jas turės perduoti už likusį balansinę vertę redakcijų akcininkams.

Panaikinus senuosius visuomenės informavimo priemonių veiklą reglamentuojančius įstatymus Seimas įpareigojo darbo grupę parengti administracinių teisės pažeidimų, civilinio ir baudžiamųjų kodeksų pakeitimo projektus, kurie būtini, pradėjus veikti naujam Visuomenės informavimo priemonių įstatymui.

Panaikinus senuosius visuomenės informavimo priemonių veiklą reglamentuojančius įstatymus Seimas įpareigojo darbo grupę parengti administracinių teisės pažeidimų, civilinio ir baudžiamųjų kodeksų pakeitimo projektus, kurie būtini, pradėjus veikti naujam Visuomenės informavimo priemonių įstatymui.

Panaikinus senuosius visuomenės informavimo priemonių veiklą reglamentuojančius įstatymus Seimas įpareigojo darbo grupę parengti administracinių teisės pažeidimų, civilinio ir baudžiamųjų kodeksų pakeitimo projektus, kurie būtini, pradėjus veikti naujam Visuomenės informavimo priemonių įstatymui.

sakė Baltarusijos premjeras, Lietuvos uosto šeiminkai turi jau tiesiogiai kreiptis į jo šalies firmas, turinčias krovininių. Klaipėda, pripažino M. Čigiris, siūlo geras sąlygas, tačiau konkurentinius pasiūlymus jau teikia Lenkija, Kaliningrado sritis, net Ukraina.

Baltarusijos vyriausybės vadovas apgailestavo, kad vis dar nepavyko įgyvendinti abiejų šalių valiutų tarpusavio konvertavimo. Tai gerokai stabdo prekybą ir bendrą firmų steigimą. Abu premjerai mano, kad problema tikrai nedidelė, ir reikalingas galbūt visai nedidelis po-stūmis.

Tarpusavio ryšiams labai trukdo ir eilės prie sienos, teigė Baltarusijos ministras pirmininkas. Lietuvos muitinės departamento direktorius V. Gerzonas pasiūlė sumažinti eiles, atidarant naują sienos pervažiavimo punktą (lengviesiems automobiliams) senajame Medininkų kelyje. Problemos, kaip teigė Lietuvos muitinės vadovas, netikėtai paastrėjo, per Klaipėdos uostą ėmus tranzitu vežti panaudotus „Žigulus“.

Baltarusiai buvo supažindinti su trijų Baltijos valstybių ruošiamomis reformomis bei būsima bendra muitų erdve. Lietuva jau pereina prie europinių muitinės dokumentų, tuo tarpu Baltarusijoje tam dar nesudarytos sąlygos. Buvo nutarta protokoliniu nutarimu pavesti muitinių vadovams dar kartą susitikti ir rasti galimybių supaprastinti muitinio apiforminimo tvarką, tačiau nepažeidžiant jau egzistuojančių tarptautinių įsipareigojimų.

Lietuva ir Slovėnija baigė derinti laisvosios prekybos sutartį

goje arba spalio pradžioje, pranešė Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos (URM) Informacijos skyrius. Lietuvos delegacijai derybose vadovavo Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Algimantas Rimkūnas, Slovėnijos derybininkams — ekonominių ryšių ir vystymo ministro pavaduotojas Jozef Drogenik.

Sutartis su Slovėnija, kuri yra Vidurio Europos laisvos prekybos susitarimo (CEFTA) narė, laikoma dar vienu žingsniu link Lietuvos narystės šioje organizacijoje.

Praėjusį mėnesį Lietuva pasirašė laisvosios prekybos sutartį su Lenkija, o po savaitės rengiama derybų sesija su čekais ir slovakais. Kitą pusmetį derybas tikimasi pradėti ir su Vengrija.

Laisvos prekybos sutartys su CEFTA šalimis yra viena svarbiausių sąlygų įsijungti į šią organizaciją. Lietuva narystėje joje laiko vienu savo užsienio politikos prioritetu.

KALENDORIUS

Liepos 16 d.: Marija, Leonora, Vitalijus, Dundutis.

Liepos 17 d.: Aleksas, Irmengarda (Irm) Darius, Girėnas. 1933 m. žuvo lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girėnas.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

SVEIKATOS APSAUGOS REFORMA LIETUVOJE

Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, medicinos visuomenė pradėjo ieškoti būdų pagerinti gyventojų sveikatos būklę ir sveikatos apsaugos sistemos paslaugas bei jų kokybę. 1991 m. įvykęs VI gydytojų suvažiavimas priėmė, o vėliau parlamentas patvirtino Nacionalinę sveikatos apsaugos koncepciją, kurioje suformuluota ir paskelbta sveikatos apsaugos politika, sveikatos socialinės garantijos, išdėstyti prioritetai plėtojant pirminę sveikatos priežiūrą, diegiant šeimos gydytojo instituciją, nustatytas sveikatos apsaugos valstybinis reguliavimas bei valdymas decentralizuojant įstaigų finansavimą ir įteisinant tarpžinybinę atsakomybę už gyventojų sveikatos būklę bei jos palaikymą; numatyta sveikatos apsaugos įstaigų struktūra pagal pirminį, antrinį ir tretinį paslaugų teikimo lygį.

Be abejo, strategiškai planuoti ilgalaikę reformą krizės laikotarpiu buvo neįmanoma; pirmiausia reikėjo rūpintis, kaip nesuardyti buvusios sistemos, siekiant nerizikuoti gyventojų sveikata. Visos jėgos buvo atiduotos ieškant būdų apsirūpinti vaistais, elementariausia medicinos aparatais bei įranga. Tačiau tuo pat metu patyrė ir iniciatyvūs medikai pradėjo ieškoti būdų išbėsti iš sunkios situacijos racionalizuojant ir pertvarkant sveikatos apsaugos sistemą iš vidaus. Pradėta nuo sveikatos apsaugos specialistų rengimo reformos, įsteigus universitetines klinikas, įvedus rezidentūrą ir priartinus gydytojų bei medicinicos seserų rengimą prie Europos standartų. Įvestos naujos specialybės – šeimos gydytojo, psichologo, visuomenės sveikatos specialisto, vadybininko, socialinio darbuotojo, slaugos specialisto ir kitos.

Keletą kartų keistas sveikatos apsaugos įstaigų finansavimo modelis decentralizuojant finansavimą iš Sveikatos apsaugos ministerijos biudžeto į savivaldybių biudžetus, vėliau joms sudarant sutartis su respublikinėmis ligoninėmis aukštesnio lygio medicinos paslaugų savivaldybių gyventojams pirkimui, dar vėliau – teikiant finansavimą per Valstybinę ligonių kasą už gydytojų ligonių skaičių. Pradėtas taikyti įstaigų programinis finansavimas, siekiant ne išsklaidyti sveikatos apsaugos lėšas, o koncentruoti įrangą, specialistų žinias aukštesniems pagalbos lygiams, nustatant ryšius tarp įstaigų ir aiškias indikacijas ligonių siuntimui bei transportavimui.

Tokių valstybines reikšmės programų nauda neabejotinai. Geriausias pavyzdys yra pati pirmoji pradėta vykdyti Motinos ir vaiko sveikatos apsaugos programa, įtvirtinusi neščiųjų ir naujagimių ligų profilaktikos,

stebėjimo bei gydymo sistemą, kurios dėka kūdikių mirtingumas nuo 16,4 iki 1,000 gyvų naujagimių 1992 m. sumažėjo iki 12,5 iki 1,000 1995 m. Taigi, kasmet pavyksta išgelbėti po 150 vaikų. Jie augs sveiki, valstybei nereiks jų išlaikyti socialinėse institucijose ar skirti pašalpas jų šeimoms. Šie vaikai bus pilnaverčiai valstybinio produkto kūrėjai. Tai – įrodymas, kad investicijos į sveikatos apsaugą atsiperka, ir trijų lygių sveikatos apsaugos įstaigų funkcionavimas yra racionalus.

Tokių sveikatos apsaugos programų parengta įvairiose srityse, pvz., imunoprofilaktikos, gyventojų mitybos ir maisto kontrolės, darbo medicinos, psichinių ligų, tuberkuliozės, AIDS, venerinių ligų, onkologijos, kardiologijos ir kardiokirurgijos, traumatizmo, diabeto, profilaktikos ir kitos. Visoms joms įgyvendinti reikia pradinį investicijų. Tam ruošiamasi naudoti ne tik valstybės investicijų programas, bet ir Valstybinio sveikatos fondo bei, radus galimybių, užsienio lėšas.

Iki 1994 m., kol buvo priimtas Sveikatos sistemos įstatymas, leides pradėti sveikatos apsaugos reformą, vyko karštos diskusijos (daugiausia tarp medikų) dėl sveikatos apsaugos valdymo centralizavimo ar decentralizavimo (trūkstant pinigų kai kuriuos resursus bandyta koncentruoti, kuriant atskirų tarnybų centrus); dėl personalo, įstaigų, savivaldybių, Sveikatos apsaugos ministerijos teisių, kontrolės, atsakomybės nustatymo; diskutuota dėl privatizavimo masto, finansavimo modelio, personalo rengimo programų, sveikatos apsaugos paslaugų struktūros. Susiformavo dvi nuomonės – radikali ir nuosaiki.

Radikalioji nuomonei atstovauja daugelis jaunų, taip pat privačiai praktikuojančių medikų, kurie pasisako už sparčių sveikatos apsaugos įstaigų privatizavimą, decentralizuotą įstaigų savarankiškumą ir savikontrolę. Ši nuomonė turėtų įtakos, suskaidant monopolinę farmacijos ir vaistų tiekimo sistemą į savarankiškas vaistines, vaistų tiekimo įmones, įsileidžiant privačias struktūras. Panašiai įvyko ir su medicinos įrangos tiekimu. Atsirado privačių gydytojų, ypač stomatologų, praktika. Šiuo metu apie 5 proc. medikų išduotos licencijos privačiai veiklai.

Nuosaikiosios pozicijos šalininkai, neatmesdami dalinio sveikatos priežiūros paslaugų privatizavimo, kaip alternatyvos valstybinėms paslaugoms, akcentuoja socialinių garantijų ir paslaugų, kokybės kontrolės išsaugojimą. Tai lemė, jog pirmaisiais reformos metais medicinos įstaigos nebuvo privati-



Vilniaus Gimdymo namuose: dr. V. Chijsas atkina svečiams iš JAV, Jennifer Patterson, A. Krizek ir dr. R. Kvilius kūdikių priežiūros procedūras.

zuotos, buvo papildytas valstybės kompensuojamų vaistų sąrašas, pritarė sveikatos draudimo įvedimui, privalomajam draudimui pavadant tik valstybinėmis draudimo struktūroms.

1994 m. priimas Sveikatos sistemos įstatymas leido strategiškai planuoti sveikatos apsaugos reformą 10-15 metų į priekį. Juo nustatyti sveikatos apsaugos teisiniai pagrindai. Numatoma sveikatos apsaugos reforma įgyvendinti keliomis kryptimis.

Sveikatos apsaugos teisinė reforma

Seime priimti arba svarstomi tokie sveikatos sistemą reguliuojantys įstatymai: Sveikatos sistemos, Alkoholio kontrolės, Tabako kontrolės, Psichinės sveikatos, Stomatologinės priežiūros, Sveikatos draudimo, Sveikatos priežiūros įstaigų, Pirminės sveikatos priežiūros, Visuomenės sveikatos priežiūros, Pacientų teisių ir žalos atlyginimo. Farmacinės veiklos įstatymo nauja redakcija numatoma svarstyti artimiausiu metu. Be šių pagrindinių įstatymų per kelis metus numatoma parengti visą teisinę sveikatos reformos įstatymų paketą, kurį sudarys asmens ir atskirų asmenų grupių sveikatos priežiūros įstatymai, asmenų teisių gynimo bei medicinos specialistų profesijos, visuomenės sveikatos ir sveikatos stiprinimo, taip pat farmacijos įstatymai. Kuriant ir svarstant įstatymus, Sveikatos apsaugos ministerijai padeda Sveikatos apsaugos reformos biuras.

Sveikatos apsaugos įstaigų finansavimas

Numatyta pasirinkti mišrų finansavimo modelį, derinant draudos ir biudžetinį finansavimą būdą bei tiesiogiai mokant pacientams. Draudos finansavimas siūlomas remiantis privalomuoju ir savanorišku sveikatos draudimu. Siūloma privalomuoju sveikatos draudimu apdrausti visus Lietuvos Respublikos nuolatinius gyventojus išskyrus jų grupes, finansuojamas iš biudžeto. Dengiamų paslaugų nomenklatūrą nustatytų Sveikatos apsaugos ministerija. Sveikatos draudimo tarbos prie vyriausybės teikimu. Į šias paslaugas turėtų įeiti: pirminėje sveikatos priežiūroje – šeimos gydytojo grandyje – profilaktiniai tikrinimai, stomatologijos pagalba; antrinėje ir tretinėje sveikatos priežiūroje – specialistų konsultacijos bei stacionarinė pagalba. Be to, privalomuoju draudimu bus draudžiama ligų diagnostikos būtinųjų priemonių, taip pat išlaidų vaistams ir medicinos priemonėms, sanatorinio-kurortinio gydymo kompensavimas. Savanoriškas (papildomas) sveikatos draudimas leis gyventojams papildomai gauti medicinos paslaugų, nenumatytų pagal valstybės ir savivaldybių remiamos

(nemokamos) asmens sveikatos priežiūros privalomojo draudimo apimtį.

Kol sveikatos draudimo įstatymas bus priimtas ir pradėtas įgyvendinti, praeis kiek laiko. Pereinamuoju laikotarpiu, ruošiantis draudos tvarkai, siūloma plėsti Valstybinės ligonių kasos tinklą, įkuriant teritorines ligonių kasas ir įtraukti į tokio pobūdžio atsiskaitymus už darbą visas ligonines. Sveikatos apsaugos ministerija išgavo biudžeto finansuos brangios aparatūros įsigijimą, valstybines programas, visuomenės sveikatos įstaigas, kapitalinę statybą. Šiuo metu vyksta aktyvios diskusijos dėl valstybės ir savivaldybių garantuotos sveikatos priežiūros kaštų apimtį, teritorinio pasiskirstymo, finansavimo modelio. Į pagalbą pakviesti Europos Bendrijos PHARE programos ekspertai.

Visa ši laikotarpį medikų visuomenė reikalavo iš vyriausybės didesnio finansavimo gydymo įstaigoms, taip pat deramo atlyginimo už darbą. Deja, valstybės finansinės galimybės yra ribotos. Sveikatos apsauga ir ypač medicina yra labai brangi. Vakarų valstybėse sveikatos apsaugai skiriama iki 10 proc. bendrojo nacionalinio produkto (BNP) ir iki 30 proc. biudžeto. Lietuvoje šiuo metu tenka iki 4,5 proc. BNP ir 15 proc. biudžeto. Tačiau, kiek bėspauštem savą vyriausybę, kol Lietuvoje nesutvarkyta mokesčių rinkimo sistema, kol nepakils energetikos lygis, nepagerės bendra ūkio būklė, sveikatos apsaugai niekada nepakaks lėšų.

Resursų racionalizacija

Pavelėjome neracionaliai ir neefektyviai funkcionuojančią sovietinę sveikatos apsaugos sistemą, kurioje pigus žmogaus darbo jėgos įvertinimas buvo kompensuojamas gausybe institucijų, specialistų. Pagalbos priėmimui užtikrinti stengiasi kuo arčiau gyventojų patatyti gydymo įstaigų ir net teikti pagalbą namuose, rengti daug ir itin siauros kvalifikacijos specialistų. Nesant nedarbo ir laukiant sprendimų „iš viršaus“, medicinos darbuotojai neieško naujų darbo formų. Dėl to ištekliai ir poreikiai tapo labai nesubalansuoti. Esant darbo jėgos ir lovų pertekliui, sveikatos sistemai trūko lėšų medicinos technikai, vaistams įsigyti, pastatų kapitaliniam remontui, nebuvo plėtojamos slaugos paslaugos. Antra vertus, jos pradėtos teikti neracionaliai (kai kuri medicinos įranga dirbo keletą valandų per dieną ir susidarydavo žmonių, laukiančių tyrimų, eilės; gydytojai, gaudami mažą atlyginimą, irgi dirbo keletą valandų per dieną). Eilės ir mažos papildomai gauti medicinos paslaugų, nenumatytų pagal valstybės ir savivaldybių remiamos

Nuotr. Pranas Štutienė

Poliklinikoje dirbo daug ir siaurų specialybių specialistų, todėl ligų diagnozavimas truko ilgai ir kainavo brangiai. Ligoninėse (nors joms buvo skiriama 70 proc. visų sveikatos apsaugai skiriamų lėšų) buvo daug tuščių lovų (apie 25 proc.), ligoniniai jėgos gulėdavo labai ilgai (vidutiniškai 15 dienų). Ligoninėse gydėsi apie 20 proc. senyvo amžiaus vien slaugos reikalingų pacientų. Aparatūra nusidėvėjusi (10 metų senumo), neatitinkanti dabartinių technologijų lygio.

Atsižvelgiant į tai vidinis resursų racionalizavimas pradėtas vystyti šiomis kryptimis: Pirminė sveikatos priežiūra – šeimos gydytojo institucija. Žinoma, kad geri šeimos gydytojai patys išsprendžia apie 85 proc. visų sveikatos apsaugos problemų, šeimos gydytojo kabineto įranga yra pigi, šio mediko privalumai pažįstami visą šeimą ir gilinantis ne tik į medicines šeimos sveikatos problemas, neabejotini.

Lietuvoje pradėti rengti šeimos gydytojai. Šiuo metu jų yra apie 150. Orientuojamasi į aplinkinių terapeutų, pediatrų ir kai kurių poliklinikų specialistų perkvalifikavimą į šeimos gydytojus. Kauno medicinos akademijos ir Vilniaus universiteto bazėse pradėta rengti ir perkvalifikuoti šeimos gydytojus. Siekiama pradėti rengti tokiame darbu medicinos seseris. 1996 m. numatyta skirti 1,2 mln. euri iš PHARE programos lėšų, 1,3 ln. kronų iš Danijos šeimos gydytojų ir medicinos seserims mokyt. Planuojama per 5 metus parengti apie 2,500 šeimos gydytojų.

Pastaraisiais metais 10 proc. sumažėjo stacionariųjų lovų skaičius, vien praėjusiais metais neracionaliai naudojamų lovų kiekis sumažėjo daugiau kaip 1,000. Privaloma išlaikyti tik efektyviai veikiantį sveikatos apsaugos tinklą.

Šiu metų plane – pasiruošimas sveikatos apsaugos įstaigų akreditavimui. Akreditavimo taisyklėmis ir medicinos pagalbos standartais kuriami reikalavimai trijų lygių ligoninėms ir ambulatorinėms įstaigoms, dėl tų medicinos paslaugų kokybės, personalo kvalifikacijos, diagnostikos ir gydymo priemonių apimtį bei higienos. Numatoma parengti (kai kas jau parengta) kokybinius gyventojų aprūpinimo personalu, lovomis, standartus; personalo darbo laiko trukmės, higienos normas. Įkurta Medicinos įstaigų akreditavimo tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

Personalo politikos pagrindinis uždavinys – personalo poreikio, jų kvalifikacijos reikalavimų nustatymas. Nagrinėjama licencijavimo, profesinių asociacijų vaidmuo.

Labai svarbus reformos objektas yra farmacija. Vaistų kainų reguliavimo ir kainodaros, kompensavimo už būtinuosius vais-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60639.

Pašto išlaidos metiniam, pakvatinimui už gautas prenumeratas neįskaitomi. Ant DRAUGO prie kiekvieno aktyvaus adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šaltadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šaltadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausiasis redaktorius Danutė Bindokienė

Administracinis Ignas Budrys

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taisydo savo nuostata. Neįsirašytų straipsnių neįrašo. Pradoms siunčiant pridedami kopijai.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šaltadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo gautų prašymų, kaip nors skelbti.

tus poreikis, farmacinio sektoriaus valdymo struktūra aptarti Gyventojų aprūpinimo vaistais politikos programoje.

Šiais metais pradėta spresti sveikatos apsaugos vadybos klausimus. Gegužės pabaigoje organizuojamas seminaras apskritį vyriausiesiems gydytojams.

Kiekvienai reformai vykdyti reikia pinigų. Kai pinigų ne daug, reforma visada trunka ilgai. Todėl pasirinktas variantas, kai pirminiai reformos modeliai įgyvendinami eksperimentinėse vietovėse (pvz., Šiauliu, Kauno miestuose, Klaipėdos ir Vilniaus rajonuose, Jonavos raj. Bukonyse, Ukmergėje) remiantis užsienio technine pagalba.

Padedant PHARE programai, rengdamesi įgyvendinti sveikatos draudimą diegiam, vykdom eksperimentinius modelius Vilniaus greitosios pagalbos, „Raudonojo kryžiaus“, „Žalgirio“ ligoninėse, 10-ojoje poliklinikoje, Ukmergės rajono centrinėje ligoninėje. Šių eksperimentinių vietovių patirtis metų gale bus įvertinta; sužinosime, kas pavyko, ką reikia keisti ir ką nuo 1997 m. diegti visoje šalyje.

Kuriama reforma, vykstant asmenybių, nuomonių ir pozicijų kovai, tačiau dėl visko galima susitarti, jeigu į reformą žiūrėsime geranoriškai.

A.Vinkus
Lietuvos sveikatos apsaugos ministras

LIETUVIŠKŲ VALGIŲ RESTORANAS

Vilniuje, Gedimino prospekto pradžioje, šalia „Literatų svetainės“, duris atverė nauja užėiga „Gryčia“. Interjeras ir visi valgiai – lietuviški. Mediniai stalai ir kėdės, vietoję grindų – asla. (LA, 07-10)

SUNG L. CHOU, M.D.

Vidus ligos, akupunktūra
HOLY CROSS
PHYSICIANS PAVILION
3 fl. South, East Suites
Lithuanian Plaza Ct.
at California Ave.
Chicago, IL 60629
(312)-471-6142
Kalbame Lietuviškai

HOLY CROSS FAMILY

MEDICAL CENTER
749 W. 31st St.
Chicago, IL 60616
(312)-225-0665

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RINGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUNMALA, M.D.

Sirdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

LINAS A. ŠIDVYS, M.D.

Oftalmologas/Akių Chirurgas
6030 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-0822
4140 W. 63rd St.
312-735-7700

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9805 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 998-6888
Valandos pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

100 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 337-1288

EDMUNDAS VĖJINS, M.D., S.C.

Specializybė – Vidus ligų gydytojas

Kalbama lietuviškai

6166 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 586-7766

ARAS ŽILJONA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA

AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1600 E. Ogden Ave., Suite 316
Naperville, IL 60563
Tel. 708-827-6899
Valandos pagal susitarimą



Sveikatos apsaugos ministras dr. Antanas Vinkus dėkoja Lietuvoje apsilankusiam Christian Relief Services atstovui E. Krizek.

KAS NAUDOJASI AMERIKOS PARAMA RUSIJOJE?

IGNAS MEDZIUKAS

Sovietų Sąjungai žlugus, jos teisių ir prievolių paveldėtoja tapo Rusija. Tikėtasi, kad čia bus įvesta demokratinė santvarka ir laisva rinkta. Bet kaip paakutiniu laikui pastebima, keisti dalykai čia vyksta. Imperiniai siekimai tebėra gyvi. Dumcijoje vėl dominuoja komunistai. Reformatoriai iš Jelcino vyriausybės buvo išstumti. Net pats B. Jelcin mėgina tolintis nuo Vakarų, nors dolerių prašo. Užsienio reikalų ministru paskirtas Eugenijus Primakov, buvęs užsienio žvalgybos viršininkas, rėmęs šalis, kurios globoja teroristus. Atominę ginklų programą vystoma toliau.

Ir visa tai vyksta, nepaisant JAV daugiau kaip 20 mljr. dolerių finansinės pagalbos, prekybos subsidijų ir paramos. Maskvai vykdančios reformas. Iš tikrųjų JAV finansinė pagalba nepasiekė tikslo, ji dargi sulauko reformos, padeda organizuotiems nusikaltėliams ir korupcijai. Pinigai, skirti išvystyti privatų sektorių, praturtino komunistų vadovaujamą klasę. Sumos skirtos išmontuoti atominę ginkluotę buvo išieškotos, o Rusija vėl tuos ginklus gamina. Tokie reiškiniai rodo JAV užsienio politikos nepasisekimą ir gresia Amerikos saugumui. „Mes ne tik neįstengiam padaryti įtakos Rusijos reformoms, atvirkščiai — mes nustatome žmones prieš amerikiečius, nes jie nesulaukė ko tikėjosi“, sako senatorius Bill Bradley.

Iki 1991 m. sovietų valdžia ir jos galingoji kompartija savo rankose turėjo viską. Komunizmo žlugimą, reformatoriai tikėjosi, kad privatizacija leis pasireikšti Rusijos piliečiams naujoje sistemoje. Deja, tuo pasinaudojo apskruoliai.

JAV pasikyrė 355 mln. dol. įvairioms programoms paskatinti kurti privačias verslamos. Bet kaip „Toront Star“ rašo, didelė dalis tų pinigų teko „gangsteriams biurokratams“. Amerikos universiteto profesorius L. Shelley, laikomas autoritetu Rusijoje vykstančių nusikaltimų ir korupcijos, rašo, kad didelis statybos projektas St. Peterburge buvo nupirktas organizuotų nusikaltėlių. Ir šiandien, profesorius sako, kad prie to projekto yra užrašas, jog šis projektas buvo finansuojamas JAV paramos (vystymo) banku. Visa tai prasidėjo gera intencija. 1992 m. JAV agentūra tarptautiniam vystymui (pagalbai) pasikyrė 63 mln. dolerių programai, pagal kurią kiekvienas Rusijos pilietis turėjo gauti pažymėjimą 30 dol. vertės investuoti į privatizuojamą nuosavybę. Bet šių pažymėjimų vertė buvo nužeminta, komunistai vadovai supirko tuos pažymėjimus ir tapo įmonių savininkais. Vologdos regione du trečdaliai akcijų cemento fabriko buvo užregistruota to fabriko direktoriaus ir jo uošvės vardais.

Dar blogiau, kaip prof. Shelley rašo, organizuoti nusikaltėliai užblokavo priėjimą į valstybes, kur valstybės nuosavybė buvo parduodama, ir suklaidėta pažymėjimai nupirkti. Ir kaip Rusijos spaudoje buvo rašoma, jau prieš tai buvo susitarta parduoti tas nuosavybes už 70 procentų jų vertės. Taigi paprasti naujos Rusijos piliečiai buvo nuskriausti, o praturtėjo komunistai, kurie sudaro mažiau kaip 10 procentų visų gyventojų. Nustatyta, kad du trečdaliai dabartinių Rusijos milijonierių yra buvę nariai komunistų partijos. Daugelis buvusių KGB karininkų pralo-



Nuotr. Juozo Polio

bo perimdami bankus, namų prekybą ir telekomunikaciją.

JAV AID (Agentūra tarptautiniam išvystymui) dešimtis milijonų dolerių išleido apmokėdama nepriklausomų ūkininkų apmokymui. Po dviejų metų, žlugus Sovietų Sąjungai, jau buvo 183 tūkstančiai privačių ūkių. Daugelis jų gavo aukštesnį derlių kaip kolektyviniai ar valstybės ūkiai. Bet štai kas atsitiko. JAV pradėjo siųsti didelį kiekį subsidijuojamų grūdų. Tada Rusijoje labai krito grūdų kainos ir tuo buvo pakenkta javų augintojams. Pagelbėti tokiems ūkininkams JAV parduoti grūdai už rublius ir gautos pajamos turėjo būti įneštos į fondą ir pinigai skolinami lengvatinėmis sąlygomis privatiems ūkininkams.

Saratovo srityje tokios paskolos buvo pažadėtos duoti ūkininkams pasistatyti grūdų sandėlius, kurių nekontroliuotų valdžios monopolijos. Bet tokie sandėliai niekad nebuvo pastatyti. Pagal buvusią sovietų sistemą grūdai buvo dalinami biurokratų, bet jų rankose buvo ir bankai, kurie turėjo išdavinėti paskolas, ta programą neįskaitydami su nurodymais, jie užblokavo. Kas gi atsitiko su tais grūdais? Daugiausia jų pateko į Rusijos valstybinius monopolius ir ten jie buvo išieškoti ar pavogti.

Colorado verslininkas D. Wolstenholm pasakoja matęs daugelį Rusijos sandėlių pripildytų iš amerikiečių gautais maisto produktais, kurie vėliau skiriami parduoti į užsienį ar juodojo rinko.

Kai Sovietų Sąjunga žlugo, naujoji Rusijos valdžia paprasė vakariečius milijardus dolerių subsidijų ir paskolų. Prašymas buvo nukreiptas į Tarptautinį valiutų fondą, finansinę instituciją, kurioje JAV yra stam-

biausias dalininkas. Washingtonui remiant, jau pradžioje šis fondas 1992 m. paskolino Rusijai 1 mljr. dol. ir 1993 m. 1,5 mljr. dol. Reformų šalininkas finansų ministras Boris Fiodorov pasisakė prieš trečią paskolą, sakydamas, kad Maskva tešia paramą didžiulei neefektin- gaj valstybės tvarkomai indus- rijai. Nesutikdamas su kitais, Fiodorov atsistatydino, ir Tarpt. valiutų fondas susilaukė duoti daugiau pinigų. Tada B. Jelcin kreipėsi į prezidentą Clinton, kad jis tarpininkautų duoti Rusijai daugiau dolerių. Kaip buvo rašyta „New York Times“, viceprezidentas Al Gore pa- spaudė Tarp. valiutų fondą, kad siųstų daugiau pinigų, kaltindamas Fondo vadovą, kad sta- to per didelius reikalavimus ir tuo padeda Rusijos nacionalis- tams. Tada fondas 1994 m. ba- landžio mėn. vėl davė Rusijai 1,5 mln. dolerių, o 1995 m. pradžioje 6 mljr. dol. paskolą, o vėliau patvirtino 10 mljr. dol. išmokant per trejus metus.

Taigi iki šiol yra išduota daugiau kaip 20 mljr. dolerių. „Šie pinigai kenkia sistemai“, sako Fiodorov. Dar blogiau, jis kalbėjo, kad Rusijos vadai visai nemano skolos grąžint. 1995 m. fondas pervedė Rusijai mėnesinį mokėjimą, kuris yra maž- daug 17 mln. dol. dienai. Tuo pat laiku, kaip rašė Rusijos spaudo, iš Rusijos išplaukia kas- dien ir privačias bankų sąskaitas Šveicarijoje. Kipre ir kitur apie 50 mln. dolerių.

Kitos amerikiečių programos subsidijavo sovietų eros biznesą, perimtus naujų politinių vadų. Pvz., 3,2 mln. dol. buvo skirta JAV pagamintai technikai Gaz- prom, natūraliųjų dujų mono- polijai, įsteigta ministro pirm. Viktor Černomyrdin. Ši transakcija buvo atlikta su žinia JAV komisijos, prižiūrima vice- prezidento Al Gore. Tiesiog

neįtikėtina, kad tariamai tuo metu sunkiai besiverčias Gaz- prom pirkto du liuksusinius egzokutyvams lektuvus už 50 mln. dolerių.

Ambasadorius Baltarusijai H. Swartz buvo liudininkas kaip amerikiečių pinigai, skirti padėti žemės ūkiui, pateko į senojo režimo komunistų rankas, kurie kontroliavo grūdų dalinimą. „Jei JAV nori remti reformatorius, tai kodėl jie re- mia komunistus? Paklausė am- basadorių vienas reformos šali- ninkas. Ambasadorius protes- tuodamas prieš tokią JAV poli- tiką 1994 m. pasitraukė iš pareigų.

Pagal susitarimą JAV skyrė Rusijai paramą išmontuoti ato- minius, sunaikinti dujinius ir bakterijų ginklus. Vietoj šių rusai sunaikino susidevėjusią pasenusią ginkluotę, kuri jau iš viso buvo nereikalinga ir turėjo būti sunaikinta.

JAV ir kiti vakariečiai davė Rusijai 35 mln. dol., kad dirbė ginklavimo srityje mokslininkai neišvyktų į Iraną ir Iraką. Šie mokslininkai turėjo dirbti civili- nėje tyrinėjimų srityje. Nusta- tyta, kad tie mokslininkai dir- ba masinio naikinimo ginkluo- tėje, kaip nervus paralyžuojan- čios dujos ir atominė ginkluo- tė. Taigi Rusija nesilaiko susitarimų ir užuot sunaikinusi pavojingus ginklus, stengiasi daugiau jų pagaminti bei turimus patobulinti. Praėjusiais metais Viktor Michailov ato- minės energijos ministerijos pareigūnas, gyrėsi, kad pavyko pagaminti naują, pigesnę ir efektyvesnę atominę ginkluotę. Rugsejo mėn. rusai išbandė pa- tobulintą tarpkontinentinę ba- listinę raketą. Pinigus iš Amerikos jie mielai ima, bet neišleidžia JAV inspektorių patikrinti, ką už tuos pinigus at- lieka.

Kai klimato ar kitos sąlygos grasina gaisro pavojumi, vi- siems patariama ypač atsargiai elgtis su ugnimi, nes mažiausia kibirkštėlė gali įžiebtį laužą, kurį sustabdyti reikia daug pa- stangų ir laiko — momento neatsargumas labai brangiai kainuoja. Būtų dar labiau nesuprantama, jeigu, sakykim, ugniagesiai ar kiti, už gyventojų saugumą atsakingi asmenys tyčia pradėtų braukti degtu- kus ir metyti į sausų šakų krū- vą, o ši situacija kaip tik pavaiz- duoja vėliausius neramumus Šiaurės Airijoje.

Nors 1994 m. tarp Londono vyriausybės ir IRA buvo pasi- rašyta gan trapi paliaubų sutar- tis, įsivaizduojant, kad vėles- niais pasitarimais bus galima pasiekti pastovesnės taikos, tačiau padėtis liko labai įtemp- ta. Šiaurės Airijos katalikai te- bėra įsitikinę, kad protestantai juos skriaudžia, jie yra diskri- minuojami ir laikomi antra- eliais savo krašto piliečiais. Praėjus kone dvejimiesiems me- tams po paliaubų sutarties pasi- rašymo, susitarimas menkai tepasitūmėjo ir priekį ir iš pro- testantų pusės buvo dedama mažai pastangų situaciją su- švelninti, dėl to IRA vėl grįžo prie senosios taktikos — pradėjo sprogdinti bombas tai vienoje, tai kitoje Anglijos vietoje, tarsi mėgindami priminti vyriau- sybei, kad Šiaurės Airijoje reikalai dar nėra nusistovėję.

Praėjusį sekmadienį neramu- mai virto kruvinomis, liepsno- jančiomis riaušėmis, o dėl to kaip tik kaltinamas Londonas, suteikęs Šiaurės Airijos protes- tantams ruošti pergales paradą per katalikų apylinkes. Tai primena kartas nuo karto Ame- rikoje pasirodancias Ku Klux Klan demonstracijas, net išskir- tinai juodosios rasės žmonių gyvenamuose rajonuose, arba neonacių žygiuotes per žydų apylinkes. Galima sakyti, kad net patį svarbiausią valstybės dokumente — konsti- tucijoje — įrašyti žodžiai ne vi- suomet tinka kiekvienai situ- acijai ir turėtų būti atitinkamai derinami.

Amerikoje mėgstama tvirtin- ti, kad Šiaurės Airijos pilietiniai neramumai turi daugiausia religinį pagrindą: nuolat kyla nesutarimai tarp protestantų ir katalikų. Tačiau tu nesutarimų šaknys slypi daug giliau — Anglijos dominacija, įgyta tiesa labai seniai, prieš kelis šimtmečius) stipresnė karine jėga. Šia „užkariautojo teise“, be abejo, pasinaudoja ir protes- tantai, turėdami didesnę pri- tarimą Anglijos vyriausybėje. Šiaurės Airijoje protestantai yra

privilegiuota klasė, kuriai pirmiausia skiriamos savivaldy- bės tarnautojų, teisėtvarkos pareigūnų ir kitos prestižinės vietos, pastumiant į šalį kata- likus. Suprantama, tai ugdo nuolatinį sprūdį tarp šių dviejų visuomenės sluoksnių ir sudaro derlingą dirvą, klestėti tarpu- savio nesutarimo piktžolėms.

Liepos 12 d. katalikų ir protes- tantų konfliktas suliepsnojo nauju neapykantos gaisru. Mat tą dieną, 1690 metais, vadinajame Boyne vietovės mūšyje, karalius William iš Orange (pro- testantas) nugalėjo James II (kataliką), siekiantį Anglijos sosto. Per daugiau kaip pasta- ruosius 200 metų protestantai šią savo pergalę sukaityti pa- mini iškilmingomis eisenomis bei demonstracijomis. Siemet buvo mėginta tradiciją pakeis- ti ir parados uždrausti, nes IRA ir kitų katalikų partijų vadai pareiškė griežtą protestą. Jie buvo įsitikinę, kad toks protes- tantiškojo sovinizmo pasireiški- mas šiuo metu yra ypač pavoj- jingas.

Su ta prielaida sutiko ir Anglijos premjeras John Major, bet, deja, pagaliau nusileido Hugh Annesley, Šiaurės Airijos vyriausias Krašto apsaugos viršininkas. Katalikai pasijuto, kad jis pasidavė protestantų įtikinėjimams ir priekaištams, nors, tiesa, jie pasireiškė triukš- mingomis, visą savaitę trukusio- miomis, demonstracijomis, smur- to veiksmais prieš katalikus ir kitais neramumais. Nuolaidžia- vimą protestantams katalikai priėmė kaip dar vieną Londono vyriausybės jiems tekstantį žei- dimą ir įrodymą, kad su jų nuomone mažai skaitomasi. Dėl tos priežasties tūkstančiai katalikų taip pat pasipylė į gat- ves, o riaušės dar pastrėjo, kai anglų karinė mašina mirtinai suvažinėjo vieną kataliką airį. Demonstracijos prieš šį smur- to veiksmą sekmadienį daly- vavo per 10,000 žmonių.

Galbūt šiuo metu situacija atsiranda, kai toje pačioje val- stybėje vieni prieš kitus stoja savi žmonės — kaimynas prieš kaimyną, pažįstamas prieš pažįstamą. Taip atsitiko Bosni- joje-Herzegovinoje, Ruandoje ir kitur. Kuomet priešas yra sve- timas, kažkaip jam neapykanta darosi suprantamesnė, tačiau Šiaurės Airijoje, (kaip ir Bosni- joje) konflikto pagrindu laikoma skirtinga religija. Jeigu prie to dar prisijungia ir politika (kaip Šiaurės Airijoje), neapykanta kitaip tikinčiam, kitaip ma- bėniam, pagal kitus principus tvarkančiam savo kasdienybę, virsta nuolatinio nesutarimų šaltiniu.

STUTHOFO KALINIAMS

Gegužės 13 d. Kaune įvyko 46 Lietuvos įkaltų, suimtų nacių 1943 m. kovo 16-17 d. ir įkaltintų Stuthofo koncentracijos stovyk- loje, giminių ir artimųjų susirin- kimas. Jame nartata įkurti paminklo „46 Lietuvos įkaitams Stuthofo koncentracijos stovyk- loje“ statybos iniciatyvinį komi- tetą. Komitetą sudaro Regina Bendoraitienė (pirmininkė), Laura Janušauskienė (įždinin- kė) ir Alfonsas Lapnickas (nar- rys).

Šio susirinkimo dalyviai — įkaltų artimieji — skulptorius Vytautas Martišius, Leonardas Kuprenas, Bronė Masaitytė, Eugenijus Masaitis, Vytautas

Sruoga, Laura Janušauskienė, Regina Bendoraitienė, Elena Baublienė, Damijonas Riuaka (atstovaujantis kpt. Jonui No- reikai — Generolui Vėtrai) su- sipažino su skulptoriaus Vytau- to Martišiaus kūrybiniu projek- tu, kuris buvo pateiktas kon- kursui 1993 m. birželio 12 d. ir įvertintas pirmąja premija.

Komitetams nutarė prie Kauno Kultūros rūmų (Vytauto pr. 79), kurio siena dabar yra pažymėta nedideliu atminimo lenta, pasta- tyti stelą 46-iesiems Lietuvos in- teligentams, išvežtiems į Stutho- fą 1943 m. kovo 16 d., atminti.

Pranas Abelkis

UŽUOMINOS APIE IŠNYKUSIĄ PADERMĘ

VYTAUTAS VOLERTAS

8

Kempinė išdygo ir dvi poezijos knygos, UNRRA lei- dimais palaimintos, vokiečių spaustuvelyje atspausdintos. Tai Anatolijaus Kairo rinkinys ir almanachinio pobū- džio Verpetai (1946).

Verpetai turėjo 144 puslapius. Juose reiškėsi A. Ty- ruolis-Solplaukis, Paulius Stelingis, Eugenija Paku- lienė, Anatolijus Kairys, Aleksas Radzius, Zita Kaulienė, Vytautas Muraškauskas, Vytautas Dyvas. Leidinį redagavo Vytautas Dyvas. Tai Sudrudo bendra- butininkas (Volertas). Autoriai buvo pirmą kartą vieši bandę kelti galvas (tiesa, ne vienas buvo reiškėsis perio- dinėje spaudoje), išskyrus A. Tyruolį, rinkiniui įvadą parašijęs ir davęs 19 sonetų. Verpetus iliustravo Ste- ponas Makarevičius.

Leidinį lietuvių dypukų spaudoje pajaukė tuo metu jau išgaravę poetai, tapę kritikais, ir kitokie rašto žmonės. Dalis jaunų autorių išieigando ir nuo poezijos atitraukė per tolimas varnas. Tik A. Tyruolis, P. Ste- lingis, A. Kairys ir A. Radzius nepasidalė, nors P. Ste- lingis, tada visų lyriškiausias, liko labai atsargus, baikė- tus ir Čilen emigravęs, reiškėsi mažai. Kai dabar ir tą leidinį pasižiūriu, jo teistes laikau žiauriai, jauniems

žmonėms neteisings, beveik inkvizitoriais. Pabarti reikėjo, tačiau ne prie gedos stulpų raišioti. Susidaro įspūdis, kad įsitvirtinę rašovai nenorėjo priauglio.

Truputį bendradarbiauau „Žiburiuose“, Augsburg- e. J. Vaidelio ir J. Viteno leistame laikraštyje. Išeidavo tris kartus per savaitę, buvo gausiai iliustruotas, įdomus, rimtas, pats geriausias periodinis leidinys Vokietijoje. Naudojo gerą popierių, turėjo sukaupęs didelį būrį rimtų bendradarbių, laikėsi krikščioniškos linijos.

Atėjo tada kažkoks „Žiburių“ jubiliejus. Į Augsburgą leidejai sukvietė talkininkus iš visos Vokietijos. Tik važiuokite, vykite, jei galite, o laikraštis, jo redakcija ir administracija, gražiai pasveikins. Nuvažiuau, nu- vykau, nes galėjau nuvykti. Iš tikrųjų — pilna garsių žmonių, iš visų kampų suguzėjusių. Man, tada vos pra- dėjusiam rimčiau spaudoje painiotis, atrodė įdomu ir smagu. Pobūviui jau įėjus, sėdėjau ant suolo šalia Vinco Kazoko ir Leonard Žitkevičiaus. Su jais jau Kaune teko bendrauti. Pasieniu atsiliko Pulgis Andriušis, rankoje puspinį alaus bokalą balansuodamas, ir sustojo priešais Kazoką.

— Ka... km... hmm... ką... — neaiškiai sumurmėjo. — Ko, Pulgi, ieškai? — ramiai ramutėliai užklauso Kazokas. Pulgis pasisupo, pasisiūbavo ant savo kojų. Rankoje pasiūbavo bokalą, kliustelėjo Kazokui į veidą, ir nulingkavo. Nustulba! Bet L. Žitkevičius ir V. Kazo- kas mane, menkai išmanantį apie kūrybinius žmones, nušvietė:

— Su Pulgiu tokie netikėtumai yra dažni. Patartina

nuo jo trauktis, kai vietoje kardo stikline švytruoja. O man tai buvo pirmas ir vienintelis kartas, kai teko pamatyti garsų Pulgi Andriušį.

Mūsų kambarėly, dviejų dūškų (seirijiškio ir sim- niškio) apgyventame, kildavo įvairiausių mintių. Tada nebuvo televizijos stebuklo, neturėjome radijo priimtuvų, nes ir krautuvėse jų nebuvo, lietuviškos ar vokiškos knygos pasirodydavo retai. Paštas, lyg pamušų kojų arklys, vos vos judėjo. Dažniau maišėsi vietiniai vokiški laikraščiai. Lietuviškųjų reikėdavo laukti, kol juos, ryšuliuose supančius, kas nors atgabens, sunkvežimiu išprašės. Miesto teatras neveikė. Todėl pigi, patogi pramoga buvo pokalbiai. O kur geriausia rinktis, kai lyja ar šala, jei ne pas du viengungius? Ten necypa vaikai, negirgžda mielos žvėnelės. Todėl pas mus užeidavo artimesni pažįstami (kaip kun. Juozas Pana- vas, Balyš Grauzinis, Juozas Rudvalis, Jonas Paštukas, Juozas Rimkevičius, Antanas Sirutis, Kazys Gasparėnas, Leonardas Valiukas, Jonas Skladaitis, Jonas Eidenas, Pranas Urbutis, Jonas Mikeliūnas) pasikeisti žiniomis, pasirinkti žinių, pasitarti, paprieš- tarauti, pasiguosti. Žinoma, mūsų kambarėly iš karto daug svetimų netilpdavo. Gal du ar tris galėdavome priglausti, bet ir dėl šitokios gausios draugijos tekdavo atverti duris, kad neužtrokštume.

Pokalbiai mums visiems būdavo tarsi rimta aka- demija ir artimos bičiulystės ryšys. Jautėme, kad kiek- vienas turime, kur galime kreiptis laimės ar nelaimės momentais.

Taip ir įvykdavo. Vieną ankštų rytą, dar prieš penkias, mus prižadino Gasparėnas. Išokęs vidun (durų nerakindavome, nes neturėjome ko slėpti), sušuko:

— Vyrai, aš tėvas! Žmona tik ką pagimdė dukrelę. Atrodo, viskuo žmogus galėtų tapti savo jėgomis, bet tėvu pasidaryti reikia palaimos.

Žinoma, jis nebūtų galėjęs taip pasielgti su kun. J. Panavu. Šis vilnietis turėjo savo taisyklės, galiojančias jam ir draugams. Lygiai 9 val. vakare jis baigdavo bet kokius pokalbius, užsidarydavo savo kambarį ir nieko neįsileisdavo, niekur neįsleidavo, išskyrus staigaug ligo- nio lankymą. Tai buvo jo, dvasiško, rimties metas. Ir taip kiekvieną vakarėlį, taip kasdien. Šis elegantiškas kunigas, nuoširdus draugas, dvasiško drausmės visiškai paklūses, mus stebino ir teigiamai veikė. Jo savitvar- dos pavyzdys gal ir mus gyvenime truputėlį prilaukė nuo besaikio blaškymosi.

O kai vieną žiemos dieną turėjau malkų prisipjau- ti, prisiskaldyti ir į antrą aukštą prisinešti, prie malkinės atėjo K. Gasparėnas, iširėžė ir pasišaipė kolegiskai:

— Tai mūsų ponaitiuką vargelis prigriebė. Guldyk kirvį ir eik namo. Aš padarysiu, nes tu galbūt nei vieno raumenėlio neturi.

— Neturiu, — prisipažinau kukliai šiam stipruoliui, kad galūnės nepakeistų man palankaus savo spren- dimo. Bet kai grįžau į kambarį, atsisėdau ant lovos ir nusišypsojau. Žinojau, kad turiu daugiau, kaip vieną raumenėlį. Apgavau!

(Bus daugiau)

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

KATALIKŲ BAŽNYČIOS LIETUVOJE: DABARTIS IR ATEITIES PERSPEKTYVA

Arkiv. S. Tamkevičiaus pranešimas, skaitytas Kauno kunigų seminarijoje Lietuvos bažnytinės provincijos 70 metų jubiliejaus proga

(Tęsinys)

Pasauliečiai

Pasauliečiai pastaruju laiku vis daugiau įjungiami į bažnytinį gyvenimą, tačiau daugiausia vyrauja prieškarinis modelis, kai klebonas rūpinosi visais reikalais: remontais, pastoracija, sakramentų teikimu ir net visuomenine veikla. Dabartiniu metu pasauliečiai dirba mokyklose, „mass media“ srityje ir Caritas sferoje, tačiau daugelis kunigų siems pasauliečiams rodo mažai dėmesio. Parapijos tarybos daug kur yra tik formalios, beveik tolygios sovietinio parapijų komitetams. Šv. Tėvo raginimas rūpintis, kad pasauliečiai būtų įtraukti į aktyvų Bažnyčios gyvenimą, yra rades per mažai atgarsio. Tačiau reikia pasidžiaugti, kad daug kur pasauliečiai labai sėkmingai darbuojasi Viešpaties vynuogynė. Kunigams ir pasauliečiams reikia gerai išstudijuoti posinodinių dokumentų „Christifideles laici“. Reikia daug dėmesio rodyti pasauliečiams, dirbantiems Caritas sferoje, kad jie jaustų, kad Bažnyčiai labai reikalingas jų darbas. Labai svarbu įtraukti pasauliečius į svarbius apsahtalavimus. Reikia ugdyti pasauliečius, atsakingus už visuomenės gyvenimą; palaikyti tuos pasauliečius, kurie užsilaikę politinei ar socialinei veiklai. Neslopinti, bet palaikyti kiekvieną gerą pasauliečių iniciatyvą.

Jaunimo sielovada

Bažnyčia pastaruju metu jaunimui rodo daug dėmesio, tačiau jaunimas tolsta nuo Bažnyčios. Nedaug turime sąmoningo krikščioniško jaunimo, susispietę ateitininkijoje ir įvairiose maldos grupėse. Didžioji mūsų jaunimo dalis yra masinės kultūros įtakoje. Iki šiolie nuodugnai nesvarstyta, kaip padėti jaunimui, kad jis susiorientuotų šiandieniniame pasaulyje ir neatmetų Bažnyčios tarsi pasenusios institucijos. Pasigendama Bažnyčios dialogo su jaunimu; nekonstruktivi kritika tik atstumia jaunimą, kuris dažnai tampa sektų aukomis. Mokykla yra vieta, kur galime bendrauti su jaunimu, tik reikia rūpintis, kokių būdų kuo geriau panaudoti šią galimybę. Kunigams reikia mąstyti, kad parapijose įsikurtų jaunimo centrai, aprūpinti knygomis, audio – ir videoaparatu. Jaunimą reikia įtraukti į aktyvų parapijos gyvenimą ir dalyvavimą liturgijoje. Kad tai nėra utopija, pūkiai liudija katalikiškos bendruomenės „Gyvieji akmenys“ veikla.

Dievui paskirtas gyvenimas

Lietuvos vienuolių sovietiniu metu labai daug pasitaravo Bažnyčiai ir dabartiniu metu tikrai daug dirba, tačiau daugumai kongregacijų labai sunku atsikurti: trūksta sąlygų bendruomeniniam gyvenimui, ypatingai stinga tinkamų formotųjų, todėl kongregacijoms sunku priimti šiandienos iššūkius.

Visai neseniai sulaukėme labai svarbaus Bažnyčios dokumento „Vita consecrata“ apie Dievui pašvęsto gyvenimo atsiuvinimą, todėl kuo greičiau ji reikia išsiversti, studijuoti ir jos

dvasia atnaujinti kongregacijų gyvenimą. Visos kongregacijos turi būti įjungtos į vyskupijų sielovados planą, todėl būtinos pastovios konferencijos vyskupijose dirbančioms kongregacijoms, kuriose būtų nagrinėjami aktualūs Dievui pasiūventusiųjų gyvenimo ir veiklos klausimai. Reikia daugiau ryšio tarp kongregacijų, kad būtų galimybės vieniems iš kitų mokytis. Taip pat reikia didesnio bendravimo tarp kongregacijų ir vyskupų bei kunigų.

Liturgijos atnaujinimas

Liturgija – tai Bažnyčios širdis, tačiau liturginio gyvenimo reforma vyksta apgailėtina lėtai. Nesurastas aiškus sprendimas, kas yra „tradicijos“, kurias reikia palikti, o ką reikia reformuoti. Tik nedaugelyje parapijų tinkamai atnaujinta Šv. Mišių liturgija, – altoriaus atstatymas dar nereikia atnaujinti liturgijos. Kunigai liturgijoje užsima saviveikla, nes pasigenda reikiama direktyvų ir savalaikės informacijos. Senoji Bažnyčiai ištikimų katalikų karta pasitraukia, o calūnai ir ezekvijos jaunimui primena senienų muziejų. Atrodo, kad dauguma kunigų net nesupranta, kokia galinga yra liturgijos įtaka dvasiniam žmogaus gyvenimui. Šioje srityje Vyskupų konferencijos ir kunigų laukia daug darbo. Reikės paruošti pakankamai liturgijos specialistų, atnaujinti Liturginės komisijos darbą, nes negalima toleruoti dabartinės padėties, kai mūsų liturginis gyvenimas kelias dešimtmečiais atsilieka nuo Visuotinės Bažnyčios daromų reformų.

Masinės komunikacijos priemonės

Katalikiškos masinės informacijos priemonės yra kudiško amžiaus, ir negreitai jų įnašas į evangelizaciją bus reikšmingas. Masinės informacijos priemonių reikšmė yra per mažai vertinama. Katalikiška spauda yra silpna. Neturime vieno laikraščio, kuris tikrai atstovautų Bažnyčios pozicijai ir kuris Bažnyčios būtų pakankamai remiamas. Bažnyčia turi tik nedidelę galimybę prabilti per radiją ir TV, tačiau visur jaučiamas trūkumas žmonių, kurie būtų sąmoningi katalikai ir tuo pačiu geri savo profesijos specialistai. Per mažai siunčiame studijoms į užsienį būsimus „mass media“ darbuotojus. Lietuva yra užtvindyta žemiausio lygio piratiška video produkcija, todėl reikia labai intensyviai mąstyti apie geros video produkcijos gamybą ir platinimą. Kunigams reikia rodyti daugiau iniciatyvos remiant katalikišką spaudą: dalyvauti jos rengime ir platinime, samoninti tikinčiuosius, palaikyti savąją spaudą. Reikia ieškoti būdų daryti įtaką pasaulietinės krypties „mass media“, kad ir jos dirbtų tik pozityvų darbą.

Socialinė ir karitatyvinė veikla

Aktyvių vienuolių ir pasauliečių deka per šešerius nepriklausomybės metus Lietuvoje plačiai išsiplėtė Caritas veikla. Tačiau

dar yra daug parapijų, kur Caritas neveikia; dar daugiau parapijų, kur Caritas veikla suprantama kaip gaunamos labdaros dalijimas. Kunigai į karitatyvinę veiklą labai dažnai žiūri kaip į nemielą ir jiems nepriklausantį pareigą. Socialinė veikla Bažnyčioje yra dar neatrasta žemė. Vilių teikia socialinių studijų centras VDU ir jo ruošiami specialistai. Kunigams reikia visokeriopai remti žmones, dirbančius karitatyvinėje ir socialinėje srityje. Reikia atsikratyti iliuzijų tik moralizavimu kovoti su alkoholizmu ir ieškoti pozityvių būdų stabdyti plintantį alkoholizmą ir narkomaniją. Bažnyčiai reikia palaikyti kiekvieną gerą iniciatyvą, nukreiptą į solidarumą su vargingais žmonėmis, tačiau budėti, kad karitatyvinis darbas nevirstų labdaros dalijimu, sukeliančiu tik negatyvius reiškinius.

Sektos

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę ir atidarius duris Vakarui, Lietuva užplūdo daugybę sektų. Turėdamos evangelizacijos patirtį ir radusios tuščią erdvę, sektos pradėjo uoliai traukti katalikus ir nekatalikus į savo eiles. Bažnyčia nebuvo pasiruošusi šiam sektų iššūkiui ir šiuo metu jau yra praradusi daug narių. Jeigu sovietiniai laikais vyresnio amžiaus indiferentai grįždavo atgal į Bažnyčią, tai dabar padėtis keičiasi ne Bažnyčios naudai. Neigimai ir draudimai yra neveiksmingos priemonės, o pozityviai dirbti geriau už sektas dar neišmokome. Valstybinės institucijos sektas greitai įteisinia, o Seime turime žmonių, kurie pasirodę daug nesusiastydami visoms sektoms suteikti tą patį statusą, kaip ir tradicinėms religijoms. Pagrindinis vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų rūpestis – sąmoningo krikščioniško gyvenimo ugdymas ir praktika, kad būtų sukurtos parapiškos bendruomenės, kuriose žmonės jaustųsi tarsi geroje šeimoje. Antraip mes pralaimėsime prieš sektas, kaip pralaimima Lotynų Amerikoje ir kt.

Bažnyčia ir visuomeninis politinis gyvenimas

Šiuo metu Lietuvoje pastebima įtampa dėl Bažnyčios nuostatos, kad dvasininkai nedalyvauja partijų veikloje, o rimtai atliktų evangelizacijos ir sielovados darbą, kuriam jie yra užsilaikę, priimdami kungystės šventimus, ir skatinant tikinčiuosius būti dorais ir aktyviais tautos piliečiais. Hierarchija yra kaltinama tyla bei atsisirbimu nuo aktualių visuomeninių klausimų ir kuriama neigiamą opinią, kuri gali skaudžiai atsiliepti Bažnyčios įtakai sekularizuotai visuomenei. Yra kunigų, linkusių dalyvauti tiesioginėje partinėje veikloje, yra ir tokių kunigų, kurie nusisula nuo šiandieninio gyvenimo aktualijų ir neragina tikinčiųjų būti aktyviais krikščioniškos visuomenės kūrėjais. Tiek vieni, tiek antri nepažįsta Bažnyčios nuostatos šiuo klausimu. Šioje situacijoje ypatingai svarbu, kad vyskupai netylėtų, bet tai, kas vyksta krašte, visada vertintų iš krikščioniškų – moralinių pozicijų. Kunigams ir tikintiesiems reikia studijuoti Bažnyčios dokumentus politiniams, visuomeniniams klausimams ir laikytis vieningos linijos su savo ganytojais. Negalima leisti, kad partijos dvasininkiją įtrauktų į savo politines batalijas, nes Bažnyčios vieta yra aukščiau partijų. Žmonės – bedarbiai, valstiečiai, pensininkai, pedagogai, etc. – esantys kraštutiniai sunkioje situacijoje turi matyti aiškiai išreikštą Bažnyčios solidarumą.

Ekumenizmas

Sovietiniu laikotarpiu ekumenizmas ryšiams nebuvo sąlyga, tačiau ir per šešerius nepriklausomybės metus šioje srityje mažai kas pasikeitė. Tradicinės konfesijos neturi vienos kitoms priešiško, bet nesiekiamo ir suartėjimo. Dažnai net vengia kontaktų, perdėti bijant, kad tie ryšiai neturėtų Bažnyčiai neigiamų pasekmių. Reikia labai rimtai studijuoti II Vatikano Susirinkimo ir povatikinius dokumentus ekumenizmo klausimu ir ieškoti draugiškų kontaktų su kitomis, ypač krikščioniškomis konfesijomis. Paliešti klausimai neišsima visos Bažnyčios veiklos, jie tik išryškina, kad šiame Bažnyčios periode darbo nepritiks nei vyskupams, nei kunigams, nei pasauliečiams, neabejingiems Kristaus siuntimui. Pesimizmui nėra pagrindo, nes evangelinės vertybės nepasens, tik reikia mūsų visų dalyvavimo jas per teikiant iš kartos į kartą.

LIETUVIŠKA VEIKLA URUGVAJUJE

Pokalbis su Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės pirmininku, Gedimino III laipinio ordino kavalieriumi, Vytautu P. Doreliu



Urugvajaus LB pirmininkas Vytautas Petras Dorelis

– Kokias svarbiausias lietuvių kultūrinės veiklos sritis dabar apima montevidiečiai?

– Urugvajaus Lietuvių kultūros draugija užsiima bendra lietuvių veikla ir šiuo metu kartu atstovauja Pasaulio lietuvių bendruomenei. Dabar mes turime mišrų kolektyvą „Ažuolynas“, kurio šokių grupę „Giedra“, kuriai vadovauja dr. Alfredas Stanevičius. Mažųjų grupių „Rintukas“ vadovauja Cecilija Dorelytė Gonzalez ir Karina Plutukis. Tebėra veikiantis „Jaunimo sąjungos“ Urugvajaus skyrius. Sportininkai rungtyniauja su kitų tautų sporto grupėmis. Šiuo metu sugalvojome pasistatyti ridulio salę (vadinamą „bovlingo aikštė“), kurios stogas jau uždegtas, bet reikia laisvų rinkti daugia, kad brangiai atsieinančias statybas sėkmingai būtų galima užbaigti. Tikimės, jog šis mūsų valdybos sumanytas ir mūsų visų pastangomis įgyvendintas planas išjūdinis visais tris kartas bendrai lietuvių veiklai.

– Neseniai Jūs esate apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino III laipinio ordino. Ką galėtumėte pasakyti šia proga apie apdovanojimą ir savo

dabartinę vyriausybę nepasisekė paruošti nei konkordato, nei paskirų sutarčių švietimo, karių sielovados ir bažnytinės nuosavybės srityse. Seime nuolat girdimi balsai, ketinantys dar labiau apriboti Bažnyčios teises. Tokios nuostatos tiek dvasininkijoje, tiek tikinčiuosiuose išaukia neigiamas reakcijas, supriešina visuomenę ir stabdo pozityvų visuomenės dvasinio ugdymo darbą.

Ekumenizmas

Sovietiniu laikotarpiu ekumenizmas ryšiams nebuvo sąlyga, tačiau ir per šešerius nepriklausomybės metus šioje srityje mažai kas pasikeitė. Tradicinės konfesijos neturi vienos kitoms priešiško, bet nesiekiamo ir suartėjimo. Dažnai net vengia kontaktų, perdėti bijant, kad tie ryšiai neturėtų Bažnyčiai neigiamų pasekmių. Reikia labai rimtai studijuoti II Vatikano Susirinkimo ir povatikinius dokumentus ekumenizmo klausimu ir ieškoti draugiškų kontaktų su kitomis, ypač krikščioniškomis konfesijomis. Paliešti klausimai neišsima visos Bažnyčios veiklos, jie tik išryškina, kad šiame Bažnyčios periode darbo nepritiks nei vyskupams, nei kunigams, nei pasauliečiams, neabejingiems Kristaus siuntimui. Pesimizmui nėra pagrindo, nes evangelinės vertybės nepasens, tik reikia mūsų visų dalyvavimo jas per teikiant iš kartos į kartą.

(Pabaiga)

(„Bažnyčios žinios“, Nr. 10)

Įspūdžius apie prezidento apsilankymą Urugvajuje?

– Šiuo klausimu mažai ką galiu pasakyti. Mūsų krašte nėra papročio tokius apdovanojimus dalinti. Kadangi Lietuvos žmonių išrinktas prezidentas įteikė, reikia priimti. Ši prezidento viešnagė valdybai ir ypač iš jos pirmininko daug pastangų pareikalavo, nes neturime oficialaus atstovo, kuris tokiais dalykais rūpintųsi. Šia proga galėjome įsitikinti, jog Urugvajaus vyriausybė vertina lietuvių, nes Lietuvos prezidentas po 50 okupacijos metų buvo priimtas pagal visus protokolus ir kalavimus. Anksčiau Urugvajuje, kuris nepripažino Lietuvos okupacijos, turėjome Lietuvos pasiuntinybę.

– Jūsų pašonėje matau automatizuotas audimo stakles ir pradėtą Australijos lietuvių užsakytą tautinių raštų audimo rietimą. Girdėjau, kad esate dirbęs audimo fabrike ir šio amato nepamėtėte šiandien? Kas jus, jau į pensiją iėjusį, verčia neužmiršti staklių?

– Baigęs mažąją kunigų seminariją, audimo fabrike iš pradžių pradėjau dirbti audėju, o paskui mechaniku. Audimo fabrike direktorius man pasiūlė toliau mokytis, todėl gavau audimo techniko pažymėjimą. Ši darba dirbau iki pensijos. Įsigijęs nuosavą audimo fabrikėlį, vertiausi privačiai, bet 1959 m. potvynis sunaikino mano įmonę. Nuo tada tapau staklių derintoju ir audimo staklių mechaniku mokytoju. Kai dukroms prireikė tautinių rūbų, greitomis išaudžiau jų tautiniais drabužiais audėlo. Pamatę dukras, apsiėmusias naujais tautiniais apdarais, puolė prašyti ir kiti choriatai. Taip išaudžiau ne tik dukroms, bet veliau kitiems Urugvajaus, Argentinos, Brazilijos, Amerikos, Kanados ir pagaliau Australijos lietuviams tautiniais rūbais, staltiesių ir kitų daiktų raštuotų audinių. Audimas namuose – šiandien man kaip savitas laisvalaikio pomėgis. Prieš dvejus metus už visokias technines paslaugas gavau automatinės audimo stakles, kurias susiremontavęs ir pasitobulinęs šiandien jau galiu austi sudėtingus raštus. Jei atsirastų daugiau užsakymų ir noro, šiomis patobulintomis mano mašinomis galėčiau naudotis vaikai ir jų anūkai.

– Kokie keliai Jus atvedė prie filatelijos ir ką esate nuveikęs šioje srityje?

– Filatelija domėjauosi nuo mažumės, nuo seminarijos laikų. Kur tik rasdavau pašto ženklą, nenumesdavau, bet vis saugodavau. Sušlubavus širdžiai, reikėjo būti rūpestui, ramaus gyvenimo, todėl geriausi vaistai būdavo pašto ženklukai. Žmona man nupirko katalogus, už kurį 1983 m. per parodą su savo teminiu rinkiniu „Lietuvos istorija filatelijoje“ gavau sidabro medali. Toks laimėjimas paskatino rinkinį tobulinti. Dabar jį pildau naujaisiais Lietuvos ženklais ir net baigiau Urugvajaus filatelijos akademią.

– Dėkojame už pokalbį, linkime sėkmingos tolesnės veiklos.

Kalbėjosi kun. K. J. Ambrasas

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

BALYS BUDRAITIS
Broker-Associate
Patamauja įvairių nuosavybių pirkimui bei pardavimui, mieste ir priemiestuose. Suinteresuoti skambinti:
BUDRAITIS
Bus. 312-585-6100 Pager 312-308-0807
Fax. 312-585-3887

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 588-8888
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ir parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybių įrašavimas veltui
- Paskaita ir parduodama namas
- Apatinėjimas ir žemė
- Pensininkams nuolaidos

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮRENGIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPOTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVIEKATŲ, IR GYVYBŲ DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukštė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
32001/2 West 99th Street
Tel. (708) 434-0854
(312) 581-0854

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiumis ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-988-2688.

MOVING
Ilgametis profesionalus kraustymas priimanomis kainomis. Draudimas garantuojamas.
GEDIMINAS
312-925-4331

MOVING-KRAUSTYMAS
Profesionalus patarimas priimanomis kainomis. Draudimas garantuojamas. Skambinti:
708-424-7183
312-539-3547

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINOS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.
H. Dorkys
Tel. 312-588-8834

Parduodamas butas – „condo“, Miami, gražioje Bay Harbor Island saloje, pirmame aukšte, šviesus, kampinis butas; 1 mieg. 2 prausimos. Kambariai dideli; baldai: nuplėsti 1 myliai iki jūros; netoli autobuso; kraštovaizdis. Prieinama kaina; iki visų 55 metų amžiaus gali pirkti. Gražioje baldai ir kt. Bata nemokamai. Tel. (305) 981-1311, Marybel Jankauskas.

GOVT FORECLOSED homes for pennies on \$1. Delinquent Tax, Repo's, REO's. Your Area. Toll Free (1) 800-888-8775 Ext. H-2415 for current listings.

IEŠKO DARBO

29 m. moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali gyventi kartu, padėti namų ruošoje, prie senelių, ligonių, vaikų. Skambinti: tel. 708-371-4128.

FOR SALE

PAŠAUKĖ MANE...

Ši knyga – tai dabartinio Pagalbos Jėzus Pauliaus' biografinė, kuri parodė Jo artimas jaunystės draugas, su kurio jo bendradarbiaus nuo 1940 iki 1978 metų. Knyga yra išversta į daugelį kalbų. Iš lenkų kalbos į lietuvių kalbą išvertė kun. R. Jankauskas. Knyga turi daug iliustracijų, 352 psl. Spaudė „Vilniaus“ spaustuvinėje Vilniuje 1990 m. Knygos kaina 4.00 dol. Il. gyventojams Tax 35 ct. Per siuntimo išlaidos: USA – 2.00 dol., Kanada – 3.00 dol.
DRAUGAS
4646 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

LAISVĖ FONDAS Lietuviškai Kultūral Ugdyti Laidiniai

Vytautas Volertas – ANGELAMS VEDANT, VELNIAMS PAINIOJANT. Atsiminimai. 208 psl.	\$8.00
Jonas Mikulėnas – NORS NEŠVIETĖ LAIMĖ. JIMO VILTIS. Romanas, laimėjęs JLF rezistencinio romano premiją	\$8.00
Vytautas Valtiekūnas – VIDURNAKČIO SARGYBOJE I tomas. Raštai 1993	\$10.00
Vytautas Valtiekūnas – VIDURNAKČIO SARGYBOJE II tomas. Raštai 1994	\$10.00
Lukša-Daumentas – LAISKAI MYLIMOSIOMS. Čikaga, 1994	\$10.00
Antanas Paškus – EVOLUCIJA IR KRIKŠČIONYBĖ. 1988	\$8.00
Antanas Paškus – ASMENYBĖ IR RELIGIJA.	\$8.00
Antanas Paškus – SAŽINĖ	\$8.00
Antanas Paškus – ŽMOGAUS MEILĖS. 1995	\$8.00
Juozas Brazaitis – RAŠTAI. II, III, IV, V, VI t. po \$15.00. Vis (5) tomai	\$50.00
Liudas Dambrauskas – GYVENIMO AKMIRKOS I t. Sibiro tremties atsiminimai	\$10.00
Liudas Dambrauskas – GYVENIMO AKMIRKOS II t. Sibiro tremties atsiminimai	\$8.00

PASTABA. VISUS ŠIUOS LAISVĖ FONDO laidinius galima gauti DRAUGE arba LAISVĖ FONDO c/o A. Pargauskas, 8906 Butterfield Ln. ORLAND PK IL 60462. USA. Prie knygos kainos pridėdama supakavimo ir pašto išlaidos.

LAIŠKAI

NUOMONĖS SKIRIASI

„Draugo“ birželio 25 d. laidoje, (Nr. 123, p. 3) buvo išspausdintas Algirdo Kanaukos pasikalbėjimas su Lietuvos Respublikos kariuomenės vadu generolu Jonu Andriškevičiumi, pavadinamas „Nuolat siekiame tobulumo“. Tame pasikalbėjime yra netikslumų, nesiškumų ir tiesiog tarnybinių minčių. Pastabos, padarytos mano pasiūlymų ir patarimų atžvilgiu, taip pat turi gilesnių prasmių. Užimamos pareigos neleidžia man dabar spaudoje išryškinti nuomonių skirtumų tarp Lietuvos Respublikos kariuomenės vado ir manęs.

Donatas Skučas
Pulk. Lt., JAV Aviacija (Pens.)
Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro patarėjas

BALSUOTOJŲ DĖMESIUI

Dalyvavau didingoje Dešimtoje tautinių šokių šventėje, stebėjau ir kas iš Amerikos valdžios pareigūnų atvyks bei dalyvaus. Atvyko tik Richard Durbin, kuris kandidatuoja į senatorius.

Vartydamas tautinių šokių knygą, pastebėjau, kad prezidentas Bill Clinton, Kanados ministras pirmininkas, Illinois gubernatorius, Čikagos miesto meras ir daugelis kitų žymių asmenų, kurie negalėjo atvykti, atsinešė gražius ir padrasinančius sveikinimus.

Pasigedome Respublikonų prezidentinio kandidato „Bob Dale. Iš šito elgesio matome, kad jam esame nesvarbūs ir jam nerūpi Lietuva.

Mieli Amerikos piliečiai, lietuviai atėjus balsavimo laikui, balsuokime tik už tuos, kurie remia mūsų siekius.

Antanas Pauzuolis
Chicago, IL

NE PUSIAU TIKROS, BET TIKROS VINJETĖS

Skačiau ne vieną bet kelis kartus Vytauto Bieliausko straipsnį „Lietuvos gyvenimo vinjetės“, spausdintą „Draugo“ birželio 19 d. numerioje. Jis pats tikras pasikalbėjimas tarp lietuvių išeivio, grįžusio į Lietuvą apsilankyti, ir vieno vyriausybės pareigūno“ yra ne pusiau tikros, bet visiškai tikros padėties atvaizdavimas. Skaitydamas junti ir pradėti tiksliau suprasti per pusimtį metų skiepytos komunistinės doktrinos žalingumą, formuojant diktatorių palankią visuomenę.

Pagal seną korpalių, partija problemas sprendžia, paaiškinama, jog „vyriausybė viską daro, kad sudarytų geresnes gyvenimo sąlygas“, kad LDDP, turėdama Seime daugumą, „yra tikrai daug padariusi“ ir kad „ateis laikas, kad Sniečkui bus paminklai statomi“.

Puikūs V. Bieliausko straipsniai apie melagius, Maskvos formuotus per 50 metų.

Kazys Daugėla
Bedford, NH

PADEKITE BAŽNYČIAI

Visais laikais bažnyčios buvo statomos ir remontuojamos tikinčiųjų aukomis – smulkiosiomis, ir stambesniais atskirų rėmėjų (fundatorių) įnašais. Sovietmečiu, netekus valstybės paramos, o ir dabar, Lietuvos valstybei esant dar neturtingai, bažnyčia laikosi tik parapijiečių lėšomis.

Tokios paramos šiuo metu labai reikalinga ir Vilkaviškio vyakupijos Kazlų Rūdos bažnyčia. Po sovietmečio, parapijiečiams ir atskiroms imonėms padedant, buvo atnaujintas bažnyčios vidus ir išorė. Tačiau šiuo metu laukia nauji skubūs ir svarbūs darbai. Reikia atlikti kapitalinį remontą senelių prieglaudos ir klebonijos, kuri daug metų buvo nacionalizuota. Kadangi Kazlų Rūdos bažnyčia nėra kultūros paminklas, valstybės šio darbo neremė. Padėti ekonominės krizės sąlygomis negali ir imonės bei įstaigos. Daugiau nei šimteriopai pabrangus statybiniams medžiagoms ir darbui vertei, kyla pavojus, kad šie darbai gali likti neįvykdyti.

Tuo tikslu mes krepiamės į Jus, mieli žemiečiai, prašydami paremti savo bažnyčią ne viešai, bet ir materialine pagalba – pinigais. Ir mažą Jūsų auką nepaprastai brangi. Padėdami bažnyčiai, Jūs nupelnote Dievo malonių gyviesiems ir mirusiems savo giminėms ir draugams, o drauge ir sau, nes šventajame Rašte pasakyta: „Kraukite nenykstanti, Jėsu, dangi, kur joks vagis neprieštarų“ (Lk 12,33). Aukojusių už bažnyčios vargūnų, gali būti atsiunčiamos laiške vardinis čekiu žemiau nurodytu adresu, arba pervedamos į Lietuvos banko valdutinę sąskaitą. Tai daroma tokiu būdu: pinigai įnešami į sąskaitą viename iš bankų, Jūsų pasirinktų pagal pridedamą Lietuvos banko korespondentų sąrašą, drauge nurodant tokį Lietuvos banko sąskaitos numerį ir prirašant: 6400032/071070517 in the name of THE Commercial Bank of Lithuania. Atskirame laiškelyje taip pat nurodote savo vardą ir pavardę, aukos sumą ir, jei norite įamžinti mirusiuosius,

taip pat jų vardus ir pavardes (ar tik vardus) tokia tvarka: a.a. N. atminti aukoja sūnus“ (arba dukterė, šeima ir pan.).

Laiškelį siųsti adresu: Kun. kleb. Tadeusui Vallianui, Sporto 7, 4500 Kazlų Rūda, Marijampolės apskritys, Lithuania. Iš anksto dėkojame ir prašome Jums Dievo palaimos!

Kun. T. Vallianas
Kazlų Rūdos parapijos klebonas

NE „SIMULIATORIUS“

Š.m. birželio 29 dienos „Kerstinėje paraštėje“ Pranas Visvydas labai teisingai ir autoritetingai nagrinėja „kalbos mūšą, tačiau betaisydamas kitus, ir pats į ją pateko. Jam nepatinka žodis „simulatorius“. Nepatinka jis ir man, tačiau perskačius Pr. Visvydo paaiškinimą, kad tai esąs „pacemaker“, matau, kad jis padarė didžiulę klaidą – tai ne simulatorius, bet stimulatorius, nuo žodžio stimuliuoti, kuris Lietuvių kalbos žodyne yra apibūdinamas taip: skatina, mai veikti, duoti impulsą, aktyvinti. Prieš kelis metus mano šeimoje ir mano namuose viešėjo tarptautinio garso kardiologas ir stimulatorių specialistas, prof. Petras Stibrys, tai ir jis „pacemaker“ vadino stimulatoriais ir man aiškino jų veikimą, kuris nėra vien ritmui palaikyti, be pastoviai išjudinti (stimuluoti) šlubuojančios širdies plakimą.

Gaila, kad Pr. Visvydas plačiau nepanagrinėjo švėtimų pavardžių sudarkymo. Beisvėrmis, o drauge ir sau, nes šventajame Rašte pasakyta: „Kraukite nenykstanti, Jėsu, dangi, kur joks vagis neprieštarų“ (Lk 12,33). Aukojusių už bažnyčios vargūnų, gali būti atsiunčiamos laiške vardinis čekiu žemiau nurodytu adresu, arba pervedamos į Lietuvos banko valdutinę sąskaitą. Tai daroma tokiu būdu: pinigai įnešami į sąskaitą viename iš bankų, Jūsų pasirinktų pagal pridedamą Lietuvos banko korespondentų sąrašą, drauge nurodant tokį Lietuvos banko sąskaitos numerį ir prirašant: 6400032/071070517 in the name of THE Commercial Bank of Lithuania. Atskirame laiškelyje taip pat nurodote savo vardą ir pavardę, aukos sumą ir, jei norite įamžinti mirusiuosius,

Aurelija M. Balašaitienė
Richmond Heights, OH

50 METŲ, KAI ŽUVO PARTIZANŲ VADAS „MYKOLAS-JONAS“

Ne vienas, rasi, pastebėjo, kad jau kuris metas kai esame patekę į pusamžio sukaktių seką. Dažniausiai tos sukaktys prikelia iš atminties skaudžius tragiškus įvykius, kruvinas ne tektis, sunkių pasipriešinimo kovų datas.

Tautos istorijos nereikia nei gražinti, nei slėpti, o juo labiau palikti užmarščiui ar dar blogiau – tyliai sutikti su aukšto- sios nūnai šali valdančios politinės jėgos nuosekliai vykdoma jai nepalankių istorijos tarptautinio politikos arba istorijos perrašymu sovietinių

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRAS

Kalifornijoje 1987 metais įsteigiau „Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyvą“ (2907 Frontera Way, Burlingame, CA 94010) ir nuo to laiko nuosirdžiai renku dr. J. Šliūpą, o taip pat ir kitokią apie lietuvių (ypač Amerikos lietuvių) bei Lietuvą istorinę medžiagą. Per devynerius metus savo turėtus raštus mano vedamam archyvu jau aukojo per 350 asmenų – vieni po keletą knygelių, kiti gan didelius rinkinius.

X Liet. tautinių šokių šventės proga lankiausi Čikagoje. Nors per ilgą savaitgalį LTS centras oficialiai neveikė, gavęs sutikimą per keturias dienas jame netrūkdama ir kitus mažai trukdydama, rinkau medžiagą iš PLB periodikos saugykloje sukratę senų lietuviškų laikraščių.

Turiu pripažinti, kad PLA periodikos saugykla tikrai nepaprastai vertinga vieta, norint susipažinti su Amerikos lietuvių istorine praeitimi. Tenai ieškojau dr. J. Šliūpo raštų korespondencijų iš jo 1917-1919 m. kelionių per Sibirą į Vordnę, Petrapilį ir Stokholmą. Žinojau, kad kažkur buvo išspausdinta jo per 40 raštų lietuvių. Keletą metų tu laisvą ieškojau Lietuvoje: universitetų ir akademijų archyvuose bei centrinės bibliotekose, tačiau tikrai labai mažą skaičių pavyko rasti. Dabar, intensyviai pasidarbavęs čia Čikagoje, LTS centre, radau tuos dr. J. Šliūpo raštus lietuvių kalba tuolaikiniuose (t.y. 1917-1920 m.) laikraščiuose – „Tėvynė“, „Dirva“, „Keleivis“ ir kt.

Noriu per „Draugo“ puslapius nuosirdžiai padėkoti LTS centro vadovui dr. Jonui Račkaskui už leidimą pasinaudoti periodikos saugykla ir Pedagogikos instituto atvėtimu mašina. Taipgi dėkingas esu istorikui Jonui Dainauskui, archyvų saugotojai Skirmantei Jakštaitei-Miglinienei – ir Kestuičiui Gudmantui, be kurių pagalbos ir patarimų mano darbas būtų buvęs žymiai sunkesnis.

Peržiūrėjęs šimtus senų lietuviškų laikraščių pamatiau, kad jie jau ilgai nebeišsilaikys. Susenęs popierius trupa ir nyksta. Būtinai reikia laikraščius mikrofilmuoti, kitaip toji istorinės reikšmės medžiaga pasidarys bevėrtė. Gal kas norėtų LTS centrui nupirkti ir padovanoti tokią mikrofilmuoti aparatūrą? Tikrai būtų gera, naudinga ir vertinga dovana senosios lietuviškosios spaudos išgelbėjimui.

Vytautas Šliūpas, P.E.
„Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyvo“ direktorius.

• Sintautei. Gegužės 25 d. Sintautų parapijos Santakų kaime vyskupas J. Žemaitis, MIC, pašventino koplytstulpį poetui Pranui Vaičiūnui. Šį paminklą išdrožė Dailės akademijos auklėtinis K. Krasauskas.

DRAUGAS, antradienis, 1996 m. liepos mėn. 16 d.

5

TREJŲ IR TRISDEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTYS

A.+A.



AMŽINYBĖN IŠEJĘ MŪSŲ BRANGIEJI TEVELIAI

ONA TALLAT-KELPŠAITĖ JURSKIENĖ
1993 liepos 9 d.

ALFONAS JURSKIS
1966 liepos 31 d.

Su skaudančia širdimi išsiilgę, jautiame Jūsų šviesią dvasią mūsų tarpe. Tegul Amžinoji Šviesa Jums šviečia.

Už a.a. Onos ir Alfonso sielas šv. Mišios bus atnašaujamos Philadelphiaje, Kaune, Panevėžyje, Laukavoje ir Kaltenėnuose.

Maloniai prašome gimines ir pažįstamus prisiminti savo maldose mūsų brangiuosius a.a. Tevelius.

Liūdentys: sūnūs Liūtas ir Zulis su šeimomis ir dukterė Snieguolė.

A.+A.

JULIJAI MAJAUSKIENEI

iškeliavus į Amžinojo Poilsio Namus, jo sūnui JUOZUI, Philadelphia, PA Balf 52 skryiaus pirmininkui ir direktoriui, jo žmonai MARIJAI ir visiems artimiesiems bei draugams reiškiame gilią užuojautą skaudžioje liūdesio valandoje. Amžiną atilį duok jai, Viešpatie!

Lietuvių Katalikų religinės šalpos direktoriai ir raštinės tarnautojos

šešerius atkurtos Nepriklausomybės gyvenimo metus nei parlamentas, nei viena vyriausybė nepasirūpino įteisinti jokia naujiena nei pokario karo metais, nei vėliau, tačiau tik po nepriklausomybės atkūrimo emė ryškoti tolydžio vis didėjančios šios piktadarystės baisin-gumo mastas.

„Erelis“ - „Noreika“ buvo bene didžiausias juodasis kolaborantų, „herojus“, įterptas į pasipriešinimo judėjimą beveik pačioje Tauro partizanų apygardos kūrimosi užuomazgoje ir nepaprastai daug pakenkęs laisvės kovai, bet taip pat ir neįvykdyęs svarbiausiojo pavaldymo – įvilioi ir spąstus ir sunaikinti ginkluoto pasipriešinimo vadus. Jį demaskavo jau legenda tapęs partizanų vadas Juozas Lukša – „Dau-mantas“.

Tauro apygardos istorijos tyrinėtojas V. Juodsnukis, papasakojo „Mykolo-Jono“ žu-vimo aplinkybes. Seimo narys A. Endriukaitis, kartais ap-gailestaudamas, kalbėjo apie dešimtį mėginimų svarstyti Seime nutarimą „Dėl Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio įverti-nimo“. Bergždžios pastangos! Tačiau rezultatas naudingas ir įsimintinas – dabartinė aukš-toji valdžia noriai ir sava-naudiškai išradinai, net nusi-kalstamai naudojami laisvėms nepriklausomybės, už kurią paguldė galvas kelios dešimtys tūkstančių partizanų. Mūsų gyvenimo paradoksai stulbina, deja, tokia buvo rinkėjų valia.

Stebina ir tai, kad iš lauko akmenų sukrauto paminklo atidarymo ceremonijoje nebuvo nei vieno Krašto apsaugos minis-terijos atitinkamo rango parei-gūno. Tik šakių savanoriai salutu pagerbė kovoję žuvusį karį ir vadą.

Nereikia stebėtis tuo, kad per

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus. Skubiems sintiniams AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

Pinigai pervedami doleriais nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas tarp 2 - 5 dienų.

Galimybė pervedti dolerius iš Lietuvos į JAV.

TRANSPAK - vienintelė siuntinių persiuntimo įstaiga, kur pinigai pervedami pagal Illinois valstijos leidimą.

MAISTO SIUNTINIAI.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772



Lietuvos vyčių tautinių šokių grupės vadovai (iš kairės): Rita Kėdelienė, Lydija Ringienė, Frank Zopolis, Aukšė Kane ir Ligija Tautkuvienė.

Nuotr. Jono Tamulaitis

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ateitininkų sendraugių stovykla Dainavoje vyks š.m. liepos 21-28 d. Kadangi sendraugiai stovyklauja kartu su savo šeimomis, numatyta plati ir įvairi programa suaugusiems ir patyrusių vadovų pravedami užsiėmimai vaikams, bendros vakarinės programos ir laužai. Stovyklos komendantas – Vytautas Šoliūnas. Nestovyklaujantys ateitininkai ir svečiai kviečiami lankytis stovykloje, paklausti idėjų paskaitų ir svarstymų. Ypač visi ateitininkai kviečiami atvykti šeštadienį, liepos 27 d., 10 val. ryto paklausti dr. Algio Norvilos pristatomos temos: „Žvelgiant į ateitininkijos ateitį iševioje: ateitis jau čia ir kur mes dabar einame?“ Tai ypač aktualia tema, todėl Ateitininkų sendraugių sąjungos centro valdyba kviečia ir ragina visus dalyvauti, įsijungti į diskusijas. Sendraugių sąjunga šiuo metu vadovauja Nijolė Balčiūnienė.

Balzeko lietuvių kultūros vaikų muziejus kviečia 5-12 metų vaikus į vasaros programą ciklą „Lietuvos istorija vaikų akimis“. Čia mes žaisime, piešime, lipdysime, konstruosime fantazuosime ir daug sužinosime. Susitikimai vyks šeštadieniais, liepos 27, rugpjūčio 3 ir 10 d., 10-12 val. Registruotis skambinkite į muziejų telefonu (312) 582-6500.



Adele Ročytė (kairėje), pirmametė Maria aukštesniosios mokyklos moksleivė, pasižymi ir muzikiniais gabumais. Šiais metais jai paskirta ses. Bernardos vardo muzikinė stipendija, įkurta Maria aukštesniosios mokyklos alumnų, pagerbiant ses. Bernardą, buvusią Maria ir anksčiau Sv. Kazimiero akademijos muzikos mokytoją. Su Adele nuotrauką yra Cathy Okresnik Zimej, Maria mokyklos alumnų direktorė.

Petras Menkelis, Stasė Vaišvilienė, Augustinas ir Emilija Pretkeliai, Elė Motušienė, Irena Polikaitienė, Danutė ir Vacys Jakoveckai, Apolonija Tuskenienė, Albinas Ramanauskienė, Valerija Čepaitienė papildė „laimės šulinėlį“, kuris veiks „Draugo“ šventėje gamtoje liepos 28 d., sekmadienį, tėvų marijonų sode (prie dienraščio patalpų). Beje, dar daug tame „šulinėlyje“ vietos, dar jis pustuštis. Gal galėtumėte ir jūs „lašeli“ į jį iplinti, laimikėlių padovanoti? Labai esame visiems dėkingi.

x Ieškomas Antanas Pečkaitis-Lapaitis, gyv. Čikagoje. Žinantieji apie jį prašomi pranešti: Vita-Eugenija Pečkaitytė Bergelienė, Pramonės 81, bt. 4, Kaunas, Lithuania, arba skambinti tel. 813-546-2757.

(sk)

x **TRANSPAK praneša:** „Balandžio 17 d. netoli Tuzlos žuvų Lietuvos taikdurių būrio, atliekančio buvusioje Jugoslavijoje taikos misiją, karininkas iš Šiaulių – Normundas Valteris“. Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maisto siuntinat. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiamieji ir taisomieji darbai
visų rūšių stogams
Tel. 708 257 0746
Skambinti po 6 v.v.

Aldas ir Irena Kriaučiūnai, gyvenantys Vilniuje, susilaukė sūnaus, Gyčio Marijono š.m. birželio 3 d. Ta proga Gyčio seneliai Romualdas ir Gražina Kriaučiūnai, Lansing, MI, užprenumeravo jam ir jo tėveliams dienraštį „Drauga“.

Pasidžiaugdami šiuo gražiu mažojo Gyčio senelių pavyzdžiu, primename ir kitiems skaitytojams, kad į Lietuvą „Draugas“, siunčiamas kartą per savaitę – visi 5 numeriai – oro linija, tekauja 75 dol. Užsakykite jį savo pažįstamiems, giminėms, savo kilmės miesto ar miestelio parapijoms, mokykloms, įstaigoms, ligoninėms.

Šiuo metu Dainavos stovyklavietėje vyksta jaunųjų ateitininkų stovykla, kurioje stovyklauja 121 vaikas, o su jais kartu dirba 55 vadovai, mokytojai ir kiti darbuotojai. Siemietinė stovyklos tema yra „Kokia Lietuva įvairi ir graži“. Kasdien vaikai susipažįsta su įvairių Lietuvos rajonų dainomis, tarmėmis, istorija, geografija ir būdingomis vietovėmis. Iš mokytojų Danguolės Varnienės (Los Angeles) ir Lidijos Ringienės (Chicago) pamokų kambario nuolat girdėti idomūs garsai: džiūžūs džiūžiliavimai ir geležinio vilko staigimas, o ant sienų pakabinti lietuvių, pasiūsiusių būdingų sričių tautiniai drabužiai, paveikslai.



„Draugo“ administratorius Ignas Budrys prašo paskelbti šį pranešimą.

„Draugo“ spaustuvė spausdina ne vien dienraštį, bet įvairius periodinius leidinius bei knygas. Tarp jų – „Laiškai lietuviams“, „Pasaulio lietuvis“, „Pensininkas“, „Vytis“ ir kiti. Birželio gale ir šio mėnesio pradžioje atsirado numatytų ir nenumatytų problemų mūsų spaustuvėje, dėl to kai kurie leidiniai buvo išspausdinti pavėluotai. Atsiprašome tų leidinių redakcijų ir skaitytojų. Mums mūsų klientai yra labai svarbūs ir jokiū būdu nenorime jų apvilti. Ateityje pridame, kad tokių nesklandumų spaustuvėje nepasikartos. Visi pavėlavusieji leidiniai yra spausdinami ir iki šios savaitės galo numatome juos visus pristatyti skaitytojams bei leidėjams. Dar kartą atsiprašom už pavėlavimą.

x **Nepraleiskite progos** išgirsti pasižymėjusį Kauno meno ansamblį „Ainiai“. Jį jau girdėjo ir matė daugelis V. Europos valstybių gyventojų. Dabar jis pirmą kartą koncertuos Čikagoje ir apylinkėse. Jo pasirodymai: šį sekmadienį, liepos 21 d. – 12 val. Lemonte ir 4 val. p.p. Jaunimo centre, Čikagoje. (sk)

x **A. L. Tautinės 8-gos** gegužinė sekmadienį, liepos 21 d. Ateitininkų namų ažuolyne. Pradžią vidurdienyje. Pietūs bus tiekiami apie 1:30 v. p.p. Bus linksma ir malonu. Visi kviečiami, visi laukiami. (sk)



Nida Tijnelytė – antroji iš dešinės – sėkmingai baigė ekonomikos studijas Loyola universitete ir gavo cum laude ekonomikos bakalauro laipsnį. Ją sveikina (iš kairės) Daina Siliūnienė, Rasa McCarthy ir Alvydas Pazdras. Nida priklausė akautams, ateitininkams, „Spindulio“ tautinių šokių grupei, paskutinius trejus metus dėstė tikybos pamokas Maironio lit. mokykloje Lemonte, o dabar dirba Smith Barney akcinėje bendrovėje. Oakbrook Terrace, IL.

IŠVYKA Į BROOKFIELD ZOOLOGIJOS SODĄ

Nerimstame, vis norime laikas nuo laiko ištrūkti iš miesto. Vadovė Elena Sirutienė, pranešusi, kad vykstame gyvulių aplankyti, tuoj pat registruoja norinčius išvykti iš miesto. Puiku. Deja, pora dienų prieš ekskursiją blykčioja žaibai, trankosi griaustinis, o lietus – atrodo, kad dangus prakiuro... Tai neatbaido nuolatinių mūsų ekskursantų. (Juk oro negalima užsakyti).

Tad apsiniaukusių rytmetį, „apsišarvavę“ lietpalčiais, vykstame į „Seklyčią“. Autobusas atvyksta punktualiai. Visiems susėdus ir pradėjus važiuoti, šviesėja dangus. Pasirodo ir saulutė. Nuvykus į paskirtą vietą sveikinome nuostabiai puikią dieną. Žvelgėme į išprastus medžius, gėlynus, šviežią žalią žolę. Kiek pavaiškstinę švariais takeliais, užėmėme visi kartu ir užkandinę. Pasistiprinę ir kiek pailsėję, leidžiamės į mėgiamiausią mano pastatą – delfinariją. Programa puiki. Delfinų amžius maždaug 25-30 metų. Štai išneria delfinas, soka į aukštį ir ore sukasi apie 4-5 kartus tartum balerina ant ledo. Kitam baseino krašte penketas delfinų išsineria iš vandens ir išdarinėja įvairiausius pokštus. To neužtenka, užsimanę tie gyvūnai su publika pažaisti sveidiniu. Kiek džiaugsmo jauniūnėliui, kai sviedinys atskrenda pas juos ir jie gali atsilyginti tuo pačiu, mesdami kamuolį atgal į vandenį.

Jauna instruktorkė neria į vandenį, delfinai ją pagauna ir ant savo „sparnų“ užsisodinė, skrieja virš vandens žaibo greitumu. Visu smarkumu išmeta ją į orą. Instruktorkė, lyg būtų žuvis, krenta į vandenį ir plaukia.

Pasibaigus programai, eįmė pėstute stebėti įvairių žvėrelių, tik, esant nepaprastai karštam orui, nedaug norėjome matyti. Tad, susėdę į parko traukinėlį, vėl atsivagome ir, švelniai vėjelui glostant, stebėjome pro šalį slenkančią gamtą, augmeniją, žvėrelius ir t.t. Apvažiavus visą parko plotą, atsidūrėme prie vartų. Turedami dar laiko, užsukome į suvenyrų krautuvę, kur paganimė akis, o kai kas, neatsispirdami pagundai, šį bei tą nusipirko. Nagi ir mūsų autobusus jau laukia. Lipame į jį išvargę, bet patenkinti malonia ir pilna įspūdžių diena. Autobusas mus išleidžia prie „Seklyčios“, kur prie gražiai padengtų stalų su

IŠKILMINGAI PAMINĖTI ISTREMTIEJI

Kiekvienais metais ALTO Čikagos skyrius rengia Baisių birželio ir visos lietuvių tautos genocido aukų minėjimą. Šiais metais minėjimas, kurį rengė ALTO Čikagos skyrius, įvyko birželio 16 d., sekmadienį, Sv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje ir salėje. Minėjimas pradėtas 10 val. ryto vėliavų pakėlimu minėtos bažnyčios aikštėje. Vėliavų pakėlimui vadovavo Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės vadovybė – Justinas Sidlauskas ir Juozas Gurevičius. Dalyvavo visų trijų kuopų šaulės ir šauliai bei ramovėnai. JAV ir Lietuvos himnų giedojimo sol. Aldona Pankienė. 10:30 val. šauliai ir ramovėnai su vėliavomis žygiavo į bažnyčią iškilmingoms pamaldoms, kurios buvo aukojamos už gyvus ir mirusius tremtinius. Šv. Mišias atnašavo ir tai dienai tinkama pamokslą pasakė šios parapijos kunigas Vito Mikolaitis. Žavingai giedoję parapijos choras, vadovaujamas muziko Antano Lino, vargonavo Ričardas Sokas. Prie pamaldų iškilmingumo daug prisidėjo sol. Margaritos Momkienės solo giedojimas, maloniai nuteikęs visus pamaldų dalyvius, kurių buvo pilnutėlė bažnyčia. Šv. Mišių auką nešė Delfina Tričienė ir Grožvyda Giedraitytė. Skaitymus atliko Vida Sakevičiūtė. Pamaldos buvo baigtos Lietuvos himnu.

Po pamaldų šauliai ir ramovėnai su vėliavomis žygiavo į parapijos salę, kurioje vyko oficialioji minėjimo dalis. Taip pat neatsilikio ir patriotinė lietuvių visuomenė, gausiai dalyvaudama minėjime.

Inešus vėliavas, minėjimą trumpu, bet prasmingu žodžiu pradėjo Čikagos ALTO skyriaus pirmininkė Matilda Markienė. Ištraukę iš knygos „Lietuvių tautos sovietinis naikinimas“ skaitė Dalia Sokienė. Šio minėjimo proga žodį tarti pirmininkė pakvietė socialinių mokslų daktarę ir „Dirvos“ redaktorių Joną Jasaitį, kuris kalbėjo tema: „Ties išdavystės ir susinaikinimo riba“. Pavėluotai į minėjimą atsilankė gubernatoriaus atstovė Michalski.

Buvo meninė programa, kurią atliko Dalia ir Ričardas Sokai.

šypsena veide mus pasitinka Birutė, kuri ištroškusi iš išalkusių pagirdo ir pamaitina. Ačiū jai!

Visų vardu dėkoju išvykos vadovei Elenutei!

Ona Lukienė



„Seklyčios“ turistų grupelė Brookfield zoologijos sode.

Prie įėjimo salėje aukas rinko: Mary Kinčius, Jūratė Jasūnienė, Filina Braunienė ir Antanina Repšienė. Minėjimas baigtas „Lietuva brangi“. Po padėkos pirmininkė pakvietė visus prie užkandžių, kuriuos paruošė renginių komitetas: Eva Paulauskienė, F. Braunienė, Z. Bagdžiūnienė, J. Mikalauskienė, V. Sakevičiūtė, A. Balčiūnienė, Gr. Giedraitytė ir Regina Vaitkevičienė. Salę sutvarkė J. Bagdžiūnė, K. Maldėnas ir K. Rožanskas.

ALTO Čikagos skyriaus valdyba ir taryba reiškia nuosirdžią padėką visiems šauliams bei ramovėnams už garbingai atliktas pareigas. Kun. Vito Mikolaitiui – už pamaldas ir pamokslą; parapijos chorui ir jo vadovui Antanui Linui; Ričardui Sokui ir



Prof. dr. Jonas Račkauskas.

Daliai Sokienei už meninės programos atlikimą, o Ričardui dar ir už vargonininkavimą; Aldonai Pankienei – už himnų giedojimą. Nuoširdi padėka rengėjui dr. Jonui Jasaičiui už svarbią ir reikalingą paskaitą. „Draugui“ ir „Margučiai“ už minėjimo garsinimą; moterims ir mergaitėms su tautiniais rūbais, vaišių ruošėjoms ir gausiai atsilankiusiai lietuvių patriotinei visuomenei ir aukas. Nuoširdi padėka Anų šeimai už paaukotus maisto produktus.

Labai apgailestaujame, kad organizacijų pirmininkai (ne visi) šių baisių trėmimų dienomis teberuošia gegužines. Jau būtų laikas tas datas žinoti, o jeigu kas nežino, pasiklausti.

Ant. Repšienė

Ar žinote, kad lietuviški olimpiniai marškinėliai paravinėjami Čikagos bei apylinkių Jewel-Osco parduotuvėse? Viena mūsų skaitytoja atsiųsiti jį ten aptiko ir nusipirko.

NAUJAS AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS PIRMININKAS

Birželio 28 d. Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba išrinko prof. dr. Joną Račkauską nauju ALT pirmininku. Jis pareigas perims per ALT suvažiavimą, kuris vyks lapkričio 2 d. Čikagoje.

Prof. dr. Račkauskas yra ilgametis lituanistikos tyrimo ir studijų centro pirmininkas ir Pedagoginio lituanistikos instituto rektorius. Už nuopelnus lietuvių kultūros išlaikymo ir lituanistinio švietimo srityje buvo Lietuvos Respublikos pagerbtas DLK Gedimino ordinu š.m. Vasario 16 d. proga. Pernai rudenį Vilniaus Pedagoginis universitetas jam suteikė savo pirmąjį garbės doktoratą.

Naujais ALT pirmininkas yra Chicago State University pedagogikos profesorius, savo doktoratą pedagogikoje igijęs University of Ottawa, Kanadoje. Be paskaitų ir vadovavimo aukštesnių mokslo laipsnių siekiantiems studentams, jis yra atsakingas už universiteto vykdomąją „Illinois Council on Training“ programą mažamųjų auklėtojams visose valstijose.

Prof. dr. Račkauską į ALT pirmininkus nominavo Lietuvių Romos Katalikų federacija, vadovaujama adv. Sauliaus Kuprio. Naujose pareigose jis pakeis, savo kadenciją užbaigusį, Grožvydą Lazauską.

IŠ ARTI IR TOLI

RYTO PROGRAMOS ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ STOVYKLOJE DAINAVOJE:

Pirmadienį, liepos 22 d. kun. Julius Sasnauskas iš Kanados kalbės tema „Meilė Šv. Raštui“.

Antradienį, liepos 23 d. Tadas Kulbis, tema – „Labdaros tinklas: Jėzuitų gimnazija Lietuvoje“.

Trečiadienį, liepos 24 d. Onutė Daugirdienė, M.D. – tema – „Seima šiandien: idilija ar dilema“.

Ketvirtadienį, liepos 25 d. Onutė Pučkoriūtė iš Lietuvos. Tema – „Lelių teatras“.

Penktadienį, liepos 26 d. Elenutė Aglinienė iš Havajų. Tema – „Havajietų tautinis atgimimas: žvilgsnis iš lietuviškos perspektyvos“.

Šeštadienį, liepos 27 d. dr. Algis Norvilas ir Vytautas Šoliūnas. Tema – „Ateitininkijos struktūra: dabarties rūpesčiai – žvilgsnis į ateitininkijos ateitį iševioje“.

Bus ir viešnia iš Lietuvos – Zita Kelmickaitė. Ji dalyvaus stovykloje visą savaitę. Jos paskaitos ar pašnekesio laikas ir tema programoje dar nenurodyta.

Visi kviečiami atvykti ir paklausti jus dominančių temų ir svarstymų, susitikti ir pabendrauti su stovyklaujančiais.

PAMINĖTAS KARALIAUS MINDAUGO KRIKŠTAS IR KARŪNACIJA

Lietuvos ambasada Venecijoje liepos 9 d. paminėjo Mindaugo karūnavimo 743-ąsias metines. Karūnacijos iškilmių sukaktis prasidėjo Ilaivintojo Simono Bolivarą pagerbimu valstybės Panteone, dalyvaujant vyriausybės protokolui ir URM atstovams, prezidentūros garbės sargybai ir laivyno kariniam orkestrui, grojusiame Lietuvos ir Venecijos himnais.

Vakare ta proga Lietuvos ambasadorius dr. Vytautas Antanas Dambrava Eurobuilding viešbutio iškilmių salėje privatėmis lėšomis surengė priėmimą Venecijos vyriausybės, diplomatinio korpuso atstovams ir rinktinėms svečiams, jų tarpe ir lietuviams.

Dalyvavo 270 asmenų, jų tarpe apie 50 ambasadorių (buvo atstovauta visoms didžiosioms ir svarbiosioms valstybėms ambasadorių lygje) buvęs valstybės prezidentas dr. Luis Herrera Campins, Kongreso ir Aukščiausio Teismo vadovybė, švietimo ir kultūros atstovai. Diplomatinio korpuso dekanas arkivysk. Oriano Gulicci ir daug ambasadorių sveikino šią naują iniciatyvą, leidusią jiems plačiau susipažinti su istorine Lietuva.

Prieš tai, liepos 7 d., sekmadienį, karaliaus Mindaugo krikštą, karūnaciją ir tragišką šeimos mirtį buvo paminėta lietuvių bendruomenės pamaldomis. Kapelionas Jose Modena, italas, aukojo Mišias už karališkosios šeimos vėles ir pasidžiaugė, kad lietuviai prisimena ne tik savo artimuosius gimines, bet valstybei ir katalikų bei pradžią davusį pirmąjį Lietuvos valdovą.

Apie šias iškilmes plačiai rašė Venecijos spauda. Ambasadorius Vytautas A. Dambrava tai progai paruoštas istorinis straipsnis buvo išspausdintas net keliuose svarbiausiuose vietinėse ir krašto dienraščiuose.

Algis J. Arvydas, Elgin, IL, siųsdamas „Draugo“ laikraščio prenumeratos mokėstį, dar pridėjo 105 dol. Kiekviena auka yra jo gyvybės stiprinantis šaltinis, kuris palengvina leidimo pastangas. Nuoširdus ačiū už pagalbą.

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų sąjunga ruošia šventkelionę į Sv. M. Marijos Krikščionių Pagalbos šventovę, Hubertus, WI, rugpjūčio 18 d. Norintieji išvykti dalyvauti, gali paskambinti Angelai Leščinskienai (312) 778-4542.